

Jaarverslag VMCA 2016

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
INLEIDING	4
1. 2016 in vogelvlucht	5
1.1. De feiten	5
1.2. De speerpunten van 2016	5
1.3. Maatschappelijke effecten	7
2. De organisatie VMCA	8
2.1. Waar staat de VMCA voor?	8
2.2. Bestuur en dagelijkse leiding	8
2.3. Personeel	9
2.4. Financiering	10
2.5. Kwaliteit	10
2.6. Verantwoording	11
2.7. De VMCA en Stichting De Hoek	11
3. Sociale samenhang en maatschappelijke participatie in de wijken	12
3.1. Burennetwerk	12
3.2. Maatschappelijke begeleiding vluchtelingen	13
4. De VMCA in de wijkteams	15
4.1. De wijkteams in de praktijk	15
4.2. Administratieve spreekuren	16
5. De VMCA versterkt en ontwikkelt het vrijwilligerswerk in Almere	18
5.1. Informatie en Advies	18
5.2. PR- en wervingsactiviteiten	18
5.3. Vrijwilligersraad	19
6. Meer Almeerders doen vrijwilligerswerk	20
6.1. Vrijwilligers Vacaturebank / FreeFlex	20
6.2. De organisatie van bedrijfsklussen / FreeFlex	20
6.3. Divers Talent	21
6.4. NL Doet	21
6.5. Aandacht voor Elkaar	21
6.6. Talenten samen benutten	21
6.7. Website www.vmca.nl	21
7. Scholing van Almeerse vrijwilligers	22
7.1. Vrijwilligersacademie Almere	22
8. Iedereen doet mee en zo nodig is er een vangnet	23
8.1. Intensieve Vrijwillige Thuishulp (IVT) en Buddyzorg	23
8.2. Vrijwillige Terminale Zorg	23
8.3. Vriendschap op Maat	24
8.4. Versterk je Netwerk	24
8.5. Super Cool!	25

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
9. Maatwerk	27
9.1. Talent in de Buurt	27
9.2. Vriendenkringen	27
10. Expertisecentrum mantelzorg	28
10.1. Vinden	31
10.2. Versterken	31
10.3. Verlichten	33
10.4. Verbinden	33
10.5. Mantelzorgplein Almere	34
11. Ontwikkeling van Almeerse kinderen en jongeren	35
11.1. Matching Talents	35
11.2. Groepstrainingen	35
11.3. Jonge mantelzorgers / Gewoon Opgroeien	36
12. De VMCA in de ketenzorg dementie	37
12.1. De activiteiten	37
12.2. Respijtzorg	37
12.3. Ontwikkeling	37
13. De bijdrage van de VMCA aan financiële zelfredzaamheid van Almeerders	38
13.1. Huisbezoeken Armoede Hotspots	38
13.2. Gilde Administratieve adviezen (deze informatie is opgenomen in paragraaf 15.3)	39
14. Aanpak laaggeletterdheid (Taal in Huis)	40
15. Gilde Almere	41
15.1. Algemeen	41
15.2. Computerhulp	41
15.3. Administratieve adviezen	41
15.4. SamenSprak	41
15.5. Correctiehulp	41
15.6. Coach4you	41
15.7. Wandelingen	41
16. De inhoudelijke resultaten	42

De jaarrekening 2016 wordt separaat van dit inhoudelijke verslag opgesteld.

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag 2016 van de Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere (VMCA). Hierin zijn tal van activiteiten en inspanningen beschreven die vanuit de VMCA, door vrijwilligers en medewerkers en voor mantelzorgers, hulpvragers en organisaties zijn verricht.

Alle activiteiten dragen bij aan het bevorderen van participatie en welbevinden van Almeerders en het vergroten van zelf- en samenredzaamheid door een samenleving op te bouwen met sterke sociale netwerken waarin het gemakkelijk is om wat voor elkaar te doen. Ook levert de VMCA een bijdrage aan de ondersteuning van mantelzorgers door hen te herkennen, te versterken en te verlichten, zodat zij in balans en zonder overbelast te raken hun mantelzorgtaken kunnen uitvoeren. De VMCA vindt het belangrijk om in Almere verbindend te zijn: tussen vrijwilligers onderling, tussen organisaties en vrijwilligers, tussen formele en informele zorg, tussen mantelzorgers en professionals. Met elkaar bereiken we immers meer dan alleen.

Persoonlijk vind ik het bijzonder om te zien hoe divers ons werk is en welke resultaten er bereikt worden met soms een ogenschijnlijk kleine inspanning, maar soms ook door een hele lange adem te hebben en echt door te zetten. Ik ben trots op alle VMCA-ers die hebben bijgedragen aan de opbouw van Almere en omdat zij telkens weer hun best doen om een positieve draai te geven aan het leven van onze inwoners en hen daarmee gelukkiger te maken.

Deze uitgebreide versie van het jaarverslag is vooral bedoeld ter verantwoording aan onze subsidiegevers, de gemeente Almere, het Oranje Fonds, het VSB-fonds en het ministerie van VWS. Uiteraard is dit jaarverslag ook voor iedereen beschikbaar die precies wil weten wat er vanuit de VMCA is gedaan het afgelopen jaar.

Voor alle anderen is er een publieksversie: digitaal, met aantrekkelijke lay-out en overzichtelijke resultaten. Dit jaarverslag is in te zien via de website: www.vmca.nl/verantwoording.

Welk jaarverslag u ook gaat inzien: ik wens u heel veel leesplezier.

Jolien Hoek
Directeur

Hoofdstuk 1 2016 in vogelvlucht

1.1. De feiten

In Almere doet 1 op de 3 volwassen inwoners vrijwilligerswerk, dat zijn ca. 50.000 mensen. Daarnaast kent Almere ongeveer 13.200 mantelzorgers die zich intensief en langdurig inzetten voor hun naasten¹. De VMCA heeft grote waardering voor hen en ziet de waarde die zij hebben voor Almere. Deze groepen kennen een grote diversiteit, omdat zij een doorsnede vormen van de Almeerse bevolking.

Vrijwilligers zetten zich in vanuit allerlei motieven: de kans op betaald werk vergroten, hun expertise inzetten voor anderen, vaardigheden en kennis opdoen, een stage vervullen, andere mensen ontmoeten en een zinvolle tijdsbesteding hebben. Voor mantelzorgers geldt dat zij langdurig en intensief hulp en ondersteuning bieden aan mensen met wie zij een sociale relatie hebben.

Dit jaar zijn er vanuit de VMCA 1.201 vrijwilligers structureel actief geweest ten behoeve van 3.011 klanten. 564 Almeerse vrijwilligers zijn via de Vrijwilligersacademie Almere getraind en 132 organisaties zijn door de VMCA geadviseerd over vrijwilligerswerkbeleid. 72 HBO-stagiaires hebben stage gelopen bij de VMCA.

De VMCA heeft eind 2016 ruim 3.000 mantelzorgers in beeld (27 % van het aantal mantelzorgers in Almere) en 1.843 mantelzorgers hebben de mantelzorgwaardering aangevraagd, waarvan er 1.634 zijn toegekend.

Vanuit de wijkteams zijn dit jaar bijna 1.000 Almeeders actief geworden in hun buurt of via vrijwilligerswerk. Het volledige overzicht is te vinden in hoofdstuk 16 De inhoudelijke resultaten.

1.2. De speerpunten van 2016

Almere is een jonge stad en ontwikkelt zich continu. De VMCA vindt het belangrijk om samen met Almeeders en Almeerse organisaties een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van onze stad. Deze ontwikkelingen vinden altijd plaats vanuit het perspectief van de Almeerse inwoners en worden gestimuleerd door maatschappelijke ontwikkelingen om ons heen.

In 2016 hebben we met elkaar hard gewerkt aan de doorontwikkeling van de nieuwe infrastructuur van het sociaal domein in Almere. De VMCA zoekt hierbij vaak samenwerking met partners. De VMCA vindt het belangrijk om een bijdrage te leveren aan oplossingen voor belangrijke maatschappelijke thema's zoals laaggeletterdheid, armoede en schuldenproblematiek en eenzaamheid.

Specifieke speerpunten voor de VMCA waren dit jaar:

1.2.1. Het Expertisecentrum Mantelzorg

Tijdens het jaarlijkse mantelzorgdebat is het Expertisecentrum Mantelzorg Almere geopend door wethouder René Peeters. De VMCA heeft het Steunpunt Mantelzorg omgevormd tot een Expertisecentrum Mantelzorg. De belangrijkste reden hiervoor is dat mantelzorgers door alle professionals herkend en erkend worden en waar nodig de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Dit is niet langer alleen de verantwoordelijkheid van de VMCA.

¹ Gegevens uit: Almere in de Peiling 2014 en de Sociale Atlas 2013.
Bij het opstellen van dit jaarverslag zijn de gegevens uit Almere in de Peiling 2016 nog niet beschikbaar.

Wat is de meerwaarde van het Expertisecentrum Mantelzorg?

Het Expertisecentrum stelt de mantelzorg centraal, deelt kennis over mantelzorg met professionals zodat overbelasting kan worden voorkomen. Het Expertisecentrum verlicht mantelzorgers door vroegtijdige en preventieve ondersteuning, zoals informatie, emotionele steun, ontmoeting en uitwisseling met andere mantelzorgers. Ook toeleiding naar gemeentelijke voorzieningen en naar respijtzorg verlicht mantelzorgers.

Het Expertisecentrum weet ook mantelzorgers te bereiken en hen bewust te maken van het feit dat zij mantelzorgers zijn. Het Expertisecentrum blijft ook de omgeving informeren over mantelzorg en deelt de ervaringen van mantelzorgers.

Het is van belang dat het Expertisecentrum Mantelzorg goed vindbaar is voor zowel mantelzorgers als professionals. Om het begrip mantelzorg bekender te maken en de rol van de VMCA ten aanzien van mantelzorg te verhelderen is er een uitgebreide mantelzorgcampagne gestart. Er is zowel algemeen ingestoken via de huis-aan-huisbladen en Abri's, als specifiek via digitale campagnes via Facebook en LinkedIn.

Voor de campagne zijn de verhalen van bestaande Almeerse mantelzorgers in beeld gebracht om de herkenning te vergroten.

1.2.2. Almeerse vrijwilligers krijgen zeggenschap via de Vrijwilligersraad Almere

Bij de ontwikkeling van de participatiemaatschappij krijgen actieve burgers het heft meer in handen. Organisaties worden steeds vaker faciliterend om mensen te ondersteunen bij de uitvoering van hun ideeën en plannen. De Vrijwilligersraad bestaat uit Almeerse vrijwilligers uit allerlei sectoren die gevraagd en ongevraagd hun advies kunnen geven op het werkveld en de ontwikkelingen die met vrijwilligerswerk en actief burgerschap te maken hebben. De raadsleden worden gevoed door digitale panels, vanuit hun achterban. De helft van het aantal zetels van de Vrijwilligersraad is eind 2016 bezet.

Het voornemen is om het nieuwe gemeentelijke beleid ten aanzien van vrijwillige inzet via de Vrijwilligersraad te bespreken en te toetsen. Hiermee hoopt de VMCA dat alle zetels snel bezet raken.

1.2.3. De doorontwikkeling van de wijkteams

Dit jaar zijn er in alle wijkteams administratieve spreekuren gekomen. Vrijwilligers staan klaar om bewoners te helpen met allerlei vragen op het gebied van administratie en formulieren. In heel Almere worden dezelfde mappen (NIBUD-mappen) uitgereikt aan mensen om de administratie te ordenen en overzichtelijk te houden. Bij elk spreekuur in elke wijk is een van de wijkwerkers 'stand by' voor de vrijwilligers.

Dit jaar is er veelvuldig overleg geweest over de inbedding van de (maatschappelijke) begeleiding aan vluchtelingen. Het doel is om vluchtelingen met een status die in Almere komen wonen snel onderdeel van de Almeerse maatschappij te maken.

Door de convenantpartners is in 2016 een evaluatie uitgevoerd om te kijken of de opdracht die gegeven is aan de convenantpartners goed is uitgevoerd en de wijkteams de gewenste resultaten opleveren. Deze evaluatie is aanvullend op de monitoring die de gemeente de afgelopen 2 jaar regelmatig heeft uitgevoerd om de ontwikkelingen in het hele sociaal domein in Almere te volgen. De wijkteams maken specifiek deel uit van deze monitoring.

Uitkomsten evaluatie wijkteams door convenantpartners

- De multidisciplinaire wijkteams geven in grote mate antwoord op de vragen van de Almeerders. Inwoners weten de wijkteams goed te vinden en de professionals kunnen snel schakelen met collega's om de vraag van de klant vanuit de juiste discipline te beantwoorden.
- De kanteling die werd beoogd, waarbij eerst gekeken wordt wat iemand zelf kan bijdragen of wat vanuit het sociale netwerk kan worden opgelost, is inmiddels een vertrouwde manier van werken. Het aantal informele oplossingen is in anderhalf jaar verdubbeld van 17% naar 34%.
- Het keukentafelgesprek draagt daadwerkelijk bij om 'de vraag achter de vraag' te achterhalen. Dit maakt dat problemen op meerdere levensterreinen in samenhang kunnen worden opgepakt.

Zaken die extra aandacht nodig hebben zijn:

- De verbinding tussen het wijkteam en andere samenwerkingspartners.
- Is het de opdracht voor de wijkwerkers om te zorgen dat de vraag van de bewoners wordt opgepakt of gaat de wijkwerker zelf met het probleem aan de slag?
- De wijkwerkers ervaren hoge werkdruk en grote administratieve druk.
- De aansturing van de wijkwerkers is voor henzelf soms verwarrend (matrixorganisatie).

De convenantpartners zullen in 2017 de aandachtspunten meenemen in de doorontwikkeling van de wijkteams.

1.3. Maatschappelijke effecten

Alle activiteiten van de VMCA en de nagestreefde resultaten zijn erop gericht een bijdrage te leveren aan de door de gemeente vastgestelde maatschappelijke effecten in het sociaal domein.

In 2016 heeft de VMCA een bijdrage geleverd aan de volgende maatschappelijke effecten:

- ontwikkelkansen van kinderen en jongeren zijn vergoot;
- kinderen groeien gezond en veilig op;
- iedereen doet naar eigen kunnen mee, ongeacht zijn of haar beperkingen;
- inwoners en het bedrijfsleven zijn meer betrokken bij de eigen leef- en woonomgeving, ter verbetering van de buurten, wijken en de stad en de totstandkoming van sociale verbanden in de buurten;
- meer Almeerders nemen deel aan vrije tijdsactiviteiten;
- het aanbod van voorzieningen is beter afgestemd op de vraag van inwoners;
- meer Almeerders hebben toegang tot informatie en noodzakelijk advies, bemiddeling, ondersteuning en zorg;
- meer Almeerders zijn financieel zelfredzaam.

De VMCA levert op deze effecten en lokale thema's een bijdrage vanuit het perspectief van vrijwilligerswerk en/of mantelzorg.

De beschrijving van de manier waarop de VMCA gewerkt heeft aan het behalen van deze effecten vindt u in dit jaarverslag. Periodiek worden de resultaten en effecten door de VMCA zelf of in opdracht van de VMCA gemeten. Aanvullende resultaten en effecten worden gemeten door onderzoeken als 'Almere in de Peiling', het tweejaarlijkse onderzoek van de gemeente Almere.

Hoofdstuk 2 De organisatie VMCA

2.1. Waar staat de VMCA voor?

Kerntaken van de VMCA

- Versterken en ontwikkelen van het vrijwilligerswerk in Almere.
- Stimuleren dat Almeerse mantelzorgers herkend en gekend worden, zodanig dat zij met voldoening hun mantelzorgtaken kunnen uitvoeren zonder overbelast te raken.
- Bieden van betekenisvol vrijwilligerswerk, gericht op ondersteuning van zelfredzaamheid, het bevorderen van de eigen kracht van Almeerders en het bevorderen van participatie.
- Uitdragen van een informele manier van werken, waarin vrijwilligers, mantelzorgers en het sociale netwerk van mensen een belangrijke plaats innemen.

Binnen de VMCA zijn alle medewerkers, vrijwilligers en beroepskrachten, samen verantwoordelijk om deze kerntaken realiseren, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid in samenwerking en afstemming met elkaar.

Missie

De VMCA is er voor vrijwilligers en mantelzorgers. De VMCA is een zelfstandige organisatie die uitgaat van kansen en mogelijkheden voor vrijwilligers, mantelzorgers en organisaties.

De VMCA bevordert sociale cohesie en participatie binnen de Almeerse samenleving. Dit doen we door middel van een diversiteit aan projecten en activiteiten die zich richten op ondersteuning, versterking en stimulering. We streven ernaar een stevig fundament te bouwen voor vrijwilligers en mantelzorgers in Almere. De VMCA staat voor kwaliteit, maatwerk en betrokkenheid bij mens en samenleving.

De VMCA wil gezien en erkend worden als een innovatie kwaliteitsorganisatie op het gebied van vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning, met een krachtig netwerk en met plezier in wat we doen. De VMCA speelt in op ontwikkelingen in de samenleving en is toegankelijk voor iedereen.

Visie

Vrijwilligerswerk draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling en zingeving. We streven naar waardering, stimulering en versterking van vrijwilligerswerk als waardevolle en onmisbare bijdrage aan de Almeerse samenleving. Het is dan ook noodzakelijk om te blijven investeren in het werven en behouden van vrijwilligers.

We sturen aan op een goede en breed gedragen mantelzorgondersteuning in Almere. We maken ons hard voor herkenning en erkenning van mantelzorgers bij mantelzorgers zelf, bij organisaties en werkgevers. We streven naar regie op het eigen leven van de mantelzorger, zodat de verhouding tussen de draaglast en de draagkracht in balans komt en blijft. We betrekken alle betrokkenen in Almere hierbij.

2.2. Bestuur en dagelijkse leiding

De stichting heeft een bestuur, dat de hoofdlijnen van het beleid vaststelt en toezicht houdt op de uitvoering van het beleid. Het bestuur stelt onder meer het jaarplan, het jaarverslag en de jaarrekening vast en is belast met de benoeming en ontslag van de directeur.

Zitting in het bestuur hebben:

- Gerdien van der Ent
- Erwin Hietland
- Francis Meester
- Jan Nieuwenhuizen (voorzitter)
- Christian Wiedeman (vanaf november)

Alle bestuursleden vervullen hun functie op vrijwillige basis, zonder vergoeding. Het bestuur is blij dat met de aantreding van Christian Wiedeman, het bestuur voltallig is.

Het bestuur heeft dit jaar 5 reguliere vergaderingen gehad. Daarnaast is er eenmaal overleg geweest met de ondernemingsraad en is eenmaal bestuurlijk overleg met wethouder René Peeters gevoerd.

Het bestuur is tevens betrokken bij de kwaliteitskring Publiek Verantwoorden.

Onderwerpen die dit jaar actueel en besproken zijn: vaststellen van de jaarstukken, de financiële stabiliteit van de VMCA en de risicoanalyse, de communicatie met de accountant, innovatie in het werkveld, de samenwerking met de convenantpartners van de wijkteams en de toetsing van de werkwijze aan de governancecode.

Het bestuur hecht eraan om te besturen volgens de governancecode van de brancheorganisatie Sociaal Werk Nederland. In het kader van good governance heeft het bestuur een zelfevaluatie uitgevoerd.

De dagelijkse leiding is in handen van de directeur, Jolien Hoek. Samen met 2 sectormanagers vormt zij het managementteam. Het managementteam heeft een wijziging ondergaan. Malika Mouhmouh, manager wijk en mantelzorg, heeft in juni afscheid genomen van de VMCA, zij is in september opgevolgd door Sandra van der Horst. Henriëtte Nauta vervult de functie van manager vrijwilligerswerk.

Bestuur en voltallig managementteam hebben een gezamenlijke bijeenkomst gehad, in het teken van maatschappelijke ontwikkelingen en de impact hierop voor de VMCA.

2.3. Personeel

De VMCA streeft zowel naar een optimale bedrijfsvoering als naar een uitdagende en plezierige werkomgeving voor medewerkers. Daarom wordt er veel aandacht besteed aan werkbegeleiding, deskundigheidsbevordering, samenwerking en persoonlijke ontwikkeling.

De formatie bestaat op 1 januari 2016 uit 36,8 fte (2015: 32,4 fte). Op 31 december is dit gedaald naar 33 fte (2015: 36,8 fte), ingevuld door 44 medewerkers (in 2015: 51 medewerkers).

De detacheringen naar Stichting Hospice Almere en naar Stichting Diligence Almere zijn in 2016 beide gestopt. In verband met het risico op inlenersaansprakelijkheid heeft de VMCA besloten niet langer personeel te detacheren.

Het ziekteverzuim is laag 2,5% (2,2 % in 2015). Het verzuimbeleid van de VMCA is erop gericht verzuim zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken door persoonlijk contact met medewerkers en de arbodienst te onderhouden. Preventie van verzuim is hierbij het uitgangspunt.

De preventiemedewerker heeft een bijeenkomst voor alle medewerkers georganiseerd over 'Plezier in het werk' in het kader van gezond werken.

De VMCA beschikt over drie bedrijfshulpverleners en een preventiemedewerker.

De belangen van de medewerkers worden niet alleen door het managementteam, maar ook door de ondernemingsraad behartigd. De ondernemingsraad is in 2016 weer op sterkte en wordt gevormd door drie medewerkers. De samenwerking met de ondernemingsraad wordt door de directie als constructief ervaren.

Medewerkerstevredenheid onderzocht in 2016

Positief scoort de VMCA op: betrokkenheid, tevredenheid en leiderschap.

Te verbeteren punten zijn de rolduidelijkheid van de wijkwerkers en de efficiëntie van hun werk.

Medewerkers zijn positief over de mogelijkheden om hun capaciteiten te ontwikkelen en goed te presteren en ervaren positieve betrokkenheid hierbij van hun leidinggevende. Daarentegen zien zij niet zo veel ontwikkelingsmogelijkheden binnen de organisatie.

De VMCA scoort op alle punten hoger dan de benchmark. Er is een verschil te zien in uitkomsten tussen de wijkwerkers en de overige medewerkers van de VMCA.

Nagenoeg iedereen heeft aangegeven graag bij de VMCA te werken.

De uitkomsten zijn door directie en OR gepresenteerd aan de medewerkers.

De verbeterpunten liggen in het bijzonder in de verheldering van de taak- en rolduidelijkheid van de wijkwerkers. In overleg met de OR wordt het thema voor 2017: de vitale medewerker.

Het medewerkerstevredenheidsonderzoek is door Effectory uitgevoerd in november 2016 en is onderdeel van de branche Maatschappelijk werk en dienstverlening.

2.4. Financiering

De VMCA heeft een belangrijke subsidierelatie met de gemeente Almere. Volgens de methodiek Resultaat gestuurde subsidieverlening (RSV) maken gemeente Almere en VMCA afspraken over de resultaten die de VMCA dient te behalen en welke financiering hierbij past. De VMCA geeft hierbij aan hoe zij deze resultaten denkt te bereiken. Alle activiteiten van de VMCA dragen bij aan een of meer maatschappelijke effecten, zoals benoemd door de gemeente Almere.

Daarnaast zijn er bijdragen van het ministerie van VWS voor Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg en het Oranje Fonds voor de projecten Matching Talents (groepstrainingen), 'Super Cool!' en Gewoon Opgroeien. Het VSB fonds heeft een donatie gedaan voor Gewoon Opgroeien.

Daarnaast is er een scala aan bijdragen in de vorm van sponsoring en giften, veelal in natura.

Zo kan de VMCA voor een bedrag van € 10.000 per maand adverteren op Google via Google Grants.

De jaarrekening 2016 kan op de webpagina www.vmca.nl/verantwoording worden gedownload.

2.5. Kwaliteit

De VMCA vindt het niet alleen belangrijk om het goede te doen. De VMCA wil ook wát zij doet goed doen. Om hierop scherp te blijven heeft de VMCA een kwaliteitsbeleid dat jaarlijks herijkt wordt.

Onderdeel van het kwaliteitsbeleid is het jaarlijkse rondetafelgesprek.

Dit jaar stond het rondetafelgesprek in het teken van ondersteuning aan mantelzorgers. Hierbij waren mantelzorgers, consultants, managers en directie aanwezig. Het doel van dit gesprek was met mantelzorgers en consultants in gesprek te gaan om te horen hoe zij de dienstverlening van de VMCA ervaren, waarover zijn zij tevreden en waar liggen verbeterpunten?

Uit het gesprek kwam o.a. naar voren dat de mantelzorgers de VMCA als neutraal terrein ervaren en zij blij zijn met de waardering die er is voor mantelzorgers. Voor mantelzorgers is de VMCA een plaats waar zij zowel hun stem kunnen laten horen als ondersteuning krijgen.

Mantelzorgers met een dementerende partner hechten er veel waarde aan om activiteiten samen met hun partner te kunnen ondernemen.

Aanbevelingen voor de VMCA waren:

- breng het aanbod van de VMCA meer onder de aandacht van verwijzers en professionele hulpverleners;
- stimuleer dat er meer flexibele en professionele respijtzorgvoorzieningen in Almere komen;
- zorg er voor dat mantelzorgers beter inzicht hebben in de eigen bijdragen voor voorzieningen.

Alle aanbevelingen zijn opgepakt. De mantelzorgcampagne van dit jaar richt zich niet alleen op mantelzorgers, maar voor een belangrijk deel ook op verwijzers. Samen met de gemeente en maatschappelijke partners worden er laagdrempelige respijtvorzieningen in de wijk opgezet. Met de wijkwerkers is besproken dat mantelzorgers behoefte hebben aan goed inzicht in de kosten van voorzieningen. Zij zijn hier alert op.

2.6. Verantwoording

Verantwoording is een ander onderdeel van het kwaliteitsbeleid. De VMCA vindt het belangrijk om te verantwoorden wat zij doet. Deze verantwoording vindt in veel verschillende vormen plaats en is gericht op verschillende doelgroepen. Uiteraard legt de VMCA verantwoording af aan de subsidiegevers en fondsen door middel van het jaarverslag en bijbehorende jaarrekening.

De VMCA is lid van de Almeerse Kwaliteitskring Publiek Verantwoorden, waarin op bestuurlijk niveau maatschappelijke partners aan elkaar verantwoording afleggen en bevraagd worden over 'Doen we het goede en doen we dit goed genoeg?'. Er zijn dit jaar twee kringen georganiseerd waarin door maatschappelijke organisaties in Almere publiek aan elkaar verantwoording is afgelegd.

De VMCA heeft aangegeven de Vrijwilligersraad als instrument te gebruiken om publieke verantwoording af te leggen aan de Almeerse vrijwilligers.

In het voorjaar is verantwoording afgelegd aan de vrijwilligers van de VMCA tijdens de jaarlijkse 'vrijwilligersjaarvergadering' waarin met elkaar gesproken is over de behaalde resultaten en nieuwe ontwikkelingen.

Dit jaar is er samen met De Bonte Hond en Vluchtelingen werk een vertelsessie georganiseerd over de ondersteuning aan vluchtelingen.

2.7. De VMCA en Stichting De Hoek

De VMCA participeert in Stichting De Hoek, de stichting die de gezamenlijke ruimtes beheert in Gebouw De Hoek. De VMCA is samen met Rode Kruis afdeling Almere, Stichting Abri en de SOGA gehuisvest in Gebouw De Hoek. De VMCA voert het secretariaat van de stichting en coördineert de financiële en facilitaire zaken.

De VMCA heeft 3 maal vergaderd met het bestuur van Stichting De Hoek.

Hoofdstuk 3 Sociale samenhang en maatschappelijke participatie in de wijken

3.1. Burennetwerk

Burennetwerk is een vorm van laagdrempelige georganiseerde burenhulp en biedt ondersteuning aan mensen die dit nodig hebben en die geen beroep kunnen doen op hun eigen netwerk. De vrijwilligers bieden wijkgerichte hulp zoals vriendschappelijk huisbezoek, (samen) boodschappen doen, wandelen (met of zonder rolstoel), vervoer binnen of buiten Almere, de hond uitlaten, diverse soorten klussen of tuinonderhoud.

Vraag en aanbod worden bij elkaar gebracht door vrijwillige telefoonbemiddelaars. Deze bemiddelaars bellen daarnaast regelmatig vrijwilligers en hulpvragers om te horen hoe het onderlinge contact verloopt.

De vrijwilligers hebben een belangrijke signalerende functie. Wanneer een vrijwilliger inschat dat een situatie complex is, wordt dit doorgespeeld aan de coördinator. Deze stemt vervolgens in overleg met de hulpvrager en indien nodig met de wijkwerker af of er andere hulp nodig is en wie welke hulpvraag op pakt.

Er is nauwe samenwerking met de VMCA wijkwerkers en ook medewerkers van andere organisaties weten Burennetwerk goed te vinden. Daar waar het een complexe thuissituatie of bijzondere hulpvraag betreft is er afstemming met de coördinator om te beoordelen of de hulpvraag bij Burennetwerk thuis hoort of dat het wellicht beter opgeschaald kan worden naar een ander project binnen of buiten de VMCA. Soms kan er vanuit Burennetwerk een deel van de hulpvraag worden opgepakt.

Het aantal verrichtingen door vrijwilligers van Burennetwerk neemt nog steeds toe. We bemiddelen daar waar mogelijk bij steeds meer soorten hulpvragen. We worden bijvoorbeeld vaker gebeld voor het uitlaten van een hond of om te helpen bij vertalen bij gesprekken met instanties of hulpverleners. Ook worden we vaker gebeld voor een vrijwilliger voor vervoer binnen of buiten Almere en begeleiding naar een arts. En het aantal verrichtingen door scootmobiel vrijwilligers is sterk verhoogd. Het aantal hulpvragen voor vriendschappelijk huisbezoek of boodschappen is iets verminderd, waarschijnlijk doordat vanuit het wijkteam steeds vaker koppelingen tussen hulpvragers en wijkvrijwilligers plaats vinden. Vanaf 2017 zullen de wandelvrijwilligers, die werkzaam zijn vanuit de verzorgingscentra, overgedragen worden aan de Zorggroep, waar ze beter begeleid kunnen worden door de organisatie waar ze ingezet zijn.

Nog steeds neemt de complexiteit van de hulpvraag toe. De laatste maanden constateren we een grotere toename van hulpvragen via contactpersonen van hulpvragers met grote financiële problemen en vaak ook psychische problematiek die hun huis of tuin niet op orde krijgen. Het aantal tuinvragen is toegenomen maar het aantal beschikbare tuinvrijwilligers is helaas afgenomen. Dat betekent dat er meer gedaan wordt door minder vrijwilligers.

Dit jaar hebben we extra tijd besteed aan het actualiseren van het registratiesysteem van Burennetwerk en vrijwilligers die niet (meer) inzetbaar waren uitgeschreven. Hierdoor is het totaal aantal vrijwilligers licht gedaald. Sommige vrijwilligers blijven helaas kort aan Burennetwerk verbonden omdat ze een betaalde baan hebben gevonden en geen tijd meer vrij kunnen maken om zich via Burennetwerk in te zetten. Maar we kunnen ook nog steeds rekenen op vrijwilligers (met of zonder betaalde baan) die zich al vele jaren inzetten om iets voor een ander te betekenen.

3.2. Maatschappelijke begeleiding vluchtelingen

Vanaf 2015 voeren Vluchtelingenwerk Midden Nederland (VWMN) en de VMCA samen de maatschappelijke begeleiding van vluchtelingen uit. VWMN verzorgt de begeleiding gedurende de eerste periode waarin een asielgerechtigde in Almere is gehuisvest (dit traject neemt zes tot negen maanden in beslag), waarna de VMCA de begeleiding, vooral gericht op integratie en participatie overneemt (dit traject duurt gemiddeld drie maanden).

Na de overdracht door VWMN neemt de wijkwerker van de VMCA contact op met de vluchteling voor het maken van een afspraak voor een keukentafelgesprek. Bij dit keukentafelgesprek is ook de VMCA Maatschappelijke begeleiding vluchtelingen (MBV-) vrijwilliger aanwezig. Mocht het van te voren bij VWMN duidelijk zijn dat er sprake is van multiproblematiek dan vindt er een warme overdracht plaats op kantoor van VWMN.

Het keukentafelgesprek vindt in principe plaats bij de vluchteling thuis om zo goed mogelijk inzicht te krijgen in zijn leefsituatie. Verschillende leefgebieden komen aan de orde, zoals sociaal netwerk, maatschappelijke participatie, financiën, enz. Tijdens het keukentafelgesprek wordt besproken aan welke doelen de vluchteling wil werken samen met de MBV vrijwilliger. Ieder gesprek is anders, de een is vol energie en wil zo snel mogelijk deelnemen aan de Nederlandse samenleving, de ander (vooral de wat oudere) kijkt eerst de kat uit de boom en neemt vaker een afwachtende houding aan. Het uitgangspunt blijft dat de vluchteling zelf de regie houdt. Besproken wordt wat nodig is om verder te integreren, waarbij aandachtspunten zijn: wegwijzen in de stad, uitbreiden netwerk, wat is er te doen in de wijk voor zowel volwassenen als de kinderen, Nederlandse normen en waarden, dagbesteding en (vrijwilligers)werk. Daarnaast betreft de ondersteuningsvraag van de vluchteling vaak het op orde brengen van de administratie.

Het gesprek is vooral op de toekomst gericht, de vluchteling heeft vaak veel meegemaakt en heeft soms in een uitzichtloze situatie gezeten. Juist daarom is het belangrijk om hem in beweging te krijgen, zodat hij weer zin in de toekomst heeft. Vrijwilligerswerk is hier mogelijk een middel voor en zorgt voor een zinvolle dagbesteding. Het kan een opstap zijn naar betaald werk. Daarnaast is het een laagdrempelige manier om kennis te maken met de Nederlandse normen en waarden en een middel om het netwerk uit te breiden en de taal te oefenen.

In het najaar is er door de VMCA een Vrijwilligerswerkcafé georganiseerd 'Aan de slag: Vrijwilligerswerk door Vluchtelingen', waarin diverse organisaties met elkaar hebben uitgewisseld wat de mogelijkheden zijn voor vrijwilligerswerk voor vluchtelingen en waar men tegenaan loopt. De VMCA is bezig met het maken van een overzicht van organisaties die klussen/vrijwilligerswerk hebben voor vluchtelingen, zodat er een passende plek gevonden kan worden.

Aan het einde van het individuele begeleidingsproces vindt er een evaluatie plaats en wordt de begeleiding formeel afgesloten. Uiteraard kan de vluchteling gebruik blijven maken van alle voorzieningen die er voor alle Almeerse burgers zijn, zoals het administratieve spreekuur bij het wijkteam.

Vrijwilligers

Op dit moment is er een team van 14 MBV-wijkvrijwilligers. Deze zijn verbonden aan een wijkteam maar zij zijn ook flexibel inzetbaar voor andere wijkteams. Alle vrijwilligers hebben een basistraining gevolgd en regelmatig vindt er overleg plaats waarbij vrijwilligers ervaringen kunnen delen en men van elkaars expertise gebruik kan maken. Daarnaast kan een vrijwilliger altijd individueel een beroep doen op de wijkwerker of de coördinator MBV, die samen met de vrijwilliger bespreekt wat nodig is en de mogelijkheden bekijkt.

Vooruitblik

Om te stimuleren dat vluchtelingen zo snel mogelijk Nederlands leren en eerder integreren, is het belangrijk om hier zo vroeg mogelijk mee te starten. Zodra men een woning heeft is het belangrijk dat men zo snel mogelijk integreert en participeert in de wijk. Om dit te bewerkstelligen gaan de MBV vrijwilligers vanaf 2017 de statushouders eerder begeleiden. Deze begeleiding kan dan gelijktijdig lopen naast de begeleiding door VWMN, met als uiteindelijk doel dat de statushouder eerder zo zelfstandig mogelijk kan functioneren en actief lid is van de samenleving.

Hoofdstuk 4 De VMCA in de wijkteams

4.1. De wijkteams in de praktijk

Na vaststelling van de kadernota 'Doen wat nodig is' in 2014 zijn de wijkteams per januari 2015 operationeel. De VMCA is een van de convenantpartners van de Almeerse wijkteams.

De overige partners zijn: gemeente Almere, Zorggroep Almere, De Schoor en MEE IJsseloevers.

De convenantpartners zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het realiseren van de volgende doelen:

1. vergroten van de zelf- en samenredzaamheid van de inwoners van de wijk (burgerkracht);
2. versterken van betrokkenheid en participatie van bewoners in en met de wijk;
3. bevorderen van het welbevinden (gezondheid en welzijn) van inwoners van de wijk;
4. het bieden van passende ondersteuning voor de inwoner (het bieden van toegang tot diverse vormen van ondersteuning);
5. daar waar mogelijk het voorkomen of uitstellen van een beroep op langdurige zwaardere zorg of ondersteuning uit WMO, WLZ en Zorgverzekeringswet. Dit door het bieden van passende kortdurende en alternatieve ondersteuning waar mogelijk (bijvoorbeeld informele ondersteuning).

De VMCA heeft in alle 16 wijkteams een parttime wijkwerker ingezet met het specialisme vrijwilligerswerk en mantelzorg, totaal 10,3 fte (inclusief 0,5 fte management).

De inzet van de VMCA in de wijkteams richt zich op:

- het organiseren van individuele informele ondersteuning (door vrijwilligers en mantelzorgers);
- het stimuleren van informele (mantelzorg) netwerken;
- het stimuleren van participatie en activering van bewoners via vrijwilligerswerk;
- zorgen voor focus op mantelzorgers (bijv. hun rol en positie bij het keukentafelgesprek);
- het coördineren en begeleiden van de wijkteamvrijwilligers;
- scholing van wijkwerkers t.a.v. signalering mantelzorgers en hun ondersteuningsbehoefte;
- coaching van collega wijkwerkers op informeel werken (bijv. tijdens casuïstiek overleg);
- het coördineren en opzetten van administratieve inloopspreekuren in de wijken;
- het begeleiden van statushouders (de beschrijving hiervan is opgenomen in paragraaf 3.2).

In 2016 kunnen we in het kort de volgende resultaten noemen.

Net als in 2015 zijn er in 2016 aantoonbaar meer bewoners actief geworden al dan niet in hun wijk.

In 2015 waren dat er 1.263 en in 2016 zijn dat er 2.675.

Er wordt steeds vaker gezocht naar een informele oplossing (in het eigen netwerk of met een vrijwilliger) voor een vraag of probleem. Soms is dit een aanvulling op een individuele of maatwerkvoorziening, soms in plaats van een voorziening.

In kwartaal 1-2015 werd nog 17% in het 'voorveld' opgelost. In kwartaal 2-2016 is dit opgelopen naar 34%, een verdubbeling (cijfers Monitor Sociaal Domein).

In toenemende mate is er aandacht voor mantelzorgers. Er is meer oog voor hun situatie. Wat kunnen zijzelf bieden en wat is hier eventueel (aanvullend) voor nodig.

In 2015 waren er 98 verwijzingen vanuit het wijkteam naar de VMCA (team mantelzorg). In 2016 is het aantal verwijzingen vanuit het wijkteam 303.

4.2. Administratieve spreekuren

In 2016 hebben 1.905 inwoners gebruik gemaakt van de administratieve spreekuren in de stad. De meeste vragen op dit spreekuur werden gesteld over hulp bij invullen van formulieren, hulp bij vragen over wonen (woningnet), hulp bij aanmelding Plangroep en hulp bij vragen over inkomen en (gemeentelijke)belastingdienst.

In de bijgevoegde kaders zijn voorbeelden beschreven van casussen uit de praktijk ter illustratie van de behaalde resultaten.

Casus 1: Doen wat nodig is

Wijkvrijwilliger R. is bij ons wijkteam gestart als vrijwilliger voor de administratieve inloop van het wijkteam. Hij helpt o.a. bij het invullen van formulieren, aanvragen van bijvoorbeeld kwijtschelding gemeentelijke belasting of helpen bij het inschrijven bij WoningNet. Vrijwilliger R. is inmiddels zo enthousiast en verbonden aan het wijkteam, dat hij ook individuele cliënten in de wijk ondersteunt. Zo helpt hij o.a. 2 kinderen bij hun huiswerk, daar waar de moeder van deze kinderen door omstandigheden daar zelf niet toe in staat is.

Casus 2: Versterking van de eigenkracht leidt tot wederkerigheid

Mevrouw S. kwam in december 2016 op de inloop van het scheidingsspreekuur. Zij vertelde te gaan scheiden van haar partner, gelukkig in harmonie. Wij hebben haar in eerste instantie geholpen met advies over welke stappen zij kon nemen. Mevrouw wilde ook een uitkering aanvragen en is hiervoor door verwezen naar het administratieve spreekuur (dit sluit aan op echtscheidingspreekuur). De vrijwilligers van dit spreekuur hebben samen met deze mevrouw de uitkering aangevraagd en gekeken naar relevante toeslagen waarvoor zij in aanmerking komt. Daarnaast hebben zij haar ondersteund (door middel van de 'administratiemap') om haar administratie te ordenen. Mevrouw S. vertelde erg onzeker te zijn of ze het goed deed en vertelde het fijn te vinden dat de vrijwilligers naast haar zaten tijdens het doen van de aanvragen. Mevrouw beloofde dat als zij alles op de rit had zij zou terugkomen om te kijken of zij misschien ook vrijwilligerswerk kon doen. Ze liet weten het ontzettend fijn te vinden dat zij zo goed geholpen is en wil graag iets terug doen. Enkele weken later heeft mevrouw S. een afspraak gemaakt om te onderzoeken welk vrijwilligerswerk bij haar past. Wij hebben passend vrijwilligerswerk gevonden (bij de Kringloopwinkel). Mevrouw S. wilde graag haar CV hiervoor bijgewerkt hebben. Met haar is afgesproken dat zij hier thuis mee aan de slag zou gaan en heeft een vervolgspraak gemaakt om haar CV door de vrijwilligers te laten nakijken. In dit gesprek werd duidelijk dat mevrouw haar uitkering nog niet had ontvangen. Er is advies gegeven contact op te nemen met sociale zaken om te horen wat de status is met betrekking tot de uitkering.

In het kort: mevrouw kan eigenlijk alles zelf maar haar onzekerheid maakt dat zij het prettig vindt dat er iemand met haar mee kijkt. Met de juiste tips en ondersteuning door de wijkvrijwilligers van het administratie team is zij in haar eigen kracht gezet.

Casus 3: Mantelzorg in beeld

Een Almeerse mevrouw kan vanwege haar beperking de zware huishoudelijke taken lastig uitvoeren. Zij heeft een klein netwerk. Haar kleindochter is mantelzorgster, maar de zorg valt haar zwaar. De wijkwerker heeft doorverwezen naar een consulent Mantelzorg en het project Intensieve Vrijwillige Thuishulp van de VMCA.

Nu komt er een vrijwilliger regelmatig langs bij deze mevrouw, zodat de jonge mantelzorgster wordt ontlast. De vrijwilliger brengt tegelijkertijd gezellige verhalen mee naar binnen. De mantelzorgster heeft informatie gekregen over de mogelijkheden voor ondersteuning en lotgenotencontact en voelt zich gezien en gesteund.

Casus 4: Verbinden

Een reactie van een bezoeker aan de Ladies Club Stedenwijk: Super....I love it. I am glad and blessed that I met good people in Holland. Never thought of this when I came in March this year.....Thanks to Gina who introduced me to Jantine and the Club. And Thanks to Indu who supported to come along. And thanks to everyone of them who came and squeezed into my place with all the happiness and smile on faces.

Casus 5: Zo doen we dat met eenzaamheid.....

Hallo Jantine (dit is de wijkwerker),

Dankjewel voor de uitnodiging. Helaas moet ik afzeggen. Op het moment van het Café vieren wij de verjaardag van Peter. Wie is ook weer Peter? In november 2015 heb jij mij bij hem geïntroduceerd. Peter was nogal eenzaam.

Op dinsdagmorgen 31 januari vieren we bij Peter zijn verjaardag, bij hem thuis, met een groepje van 11 mensen. Is dat niet een mooie reden om me af te melden?

Graag tot een volgende keer.

Hoofdstuk 5 De VMCA versterkt en ontwikkelt het vrijwilligerswerk in Almere

5.1. Informatie en Advies

De VMCA heeft een groot netwerk van maatschappelijke organisaties, sommige groot met een professioneel kader, andere volledig door vrijwilligers gerund. Het aantal contacten met deze organisaties is in 2016 ruim 800, een stijging van meer dan 18%.

Vele verschillende organisaties weten de VMCA te vinden. Het gaat hierbij enerzijds om kennismakingen met nieuwe organisaties of projecten en anderzijds om ondersteuningsvragen van bekende en/of nieuwe organisaties.

Daarin is een tendens te zien rondom vragen, overleg en afstemming over het doen van vrijwilligerswerk voor specifieke doelgroepen, zoals vluchtelingen en mensen met een beperking. Daarnaast zijn er veel contacten geweest in de samenwerking rondom het organiseren van trainingen voor vrijwilligers, het uitwisselen van kennis en het geven en organiseren van (voorlichtings)bijeenkomsten.

In 2016 is twee keer het Vrijwilligerswerkcafé (voortkomend uit het Samenwerkingsverband Almeers Vrijwilligerswerk) georganiseerd. In het voorjaar heeft de VMCA samen met Humanitas een café georganiseerd over: 'Waar ligt de grens: Professionele dienstverlening versus vrijwilligers' en één in het najaar in samenwerking met Vluchtelingenwerk over vrijwilligerswerk door vluchtelingen.

Nieuwsbrief Vrijwilligerswerk

In 2016 is 9 keer de Nieuwsbrief Vrijwilligerswerk verstuurd. Hierin komen landelijke en lokale ontwikkelingen en belangrijke regelgeving op het gebied van vrijwilligerswerk aan bod.

De nieuwsbrief wordt aan alle bij de VMCA ingeschreven 1.097 organisaties en projecten en 1.412 contactpersonen gestuurd.

Netwerken en overlegstructuren

De VMCA is vertegenwoordigd in tal van netwerken en overlegstructuren in Almere. Eén van de belangrijke doelen hierbij is het stimuleren van de samenwerking en verbinding met andere organisaties en het versterken van het vrijwilligerswerk in Almere.

5.2. PR- en wervingsactiviteiten

De VMCA maakt gebruik van allerlei kanalen voor PR, werving en promotie. In toenemende mate worden hier ook filmpjes voor gemaakt en ingezet. Deze PR gebeurt onder andere via de lokale media (krant, radio) en social media (FB, Twitter), maar ook via evenementen en beurzen.

Zo was de VMCA aanwezig op de Seniorenbeurs, de Mobiliteitsmarkt van de gemeente en organiseerde de VMCA samen met de gemeente de beurs Almere Actief.

Daarnaast zijn twee trainingsavonden georganiseerd met het thema 'Vinden en binden van vrijwilligers' voor sportclubs en de coördinatoren van de buurtpreventieteams. Deze training is ook aan de VMCA-wijkwerkers gegeven.

Door het leveren van een actieve bijdrage aan dergelijke activiteiten brengt de VMCA vrijwilligerswerk en mantelzorg onder de aandacht bij een breed publiek.

Vrijwilligersbeurzen

De VMCA heeft in samenwerking met de gemeente Almere in het voorjaar een vrijwilligersbeurs georganiseerd voor bijstandsgerechtigden. Hier kwamen 300 bezoekers en daarvan heeft 30% zich aangemeld bij een organisatie voor vrijwilligerswerk.

In het najaar was er het evenement Almere Actief, waar vrijwilligersorganisaties, uitzendbureaus en gezondheidsorganisaties hun (vrijwilligers)vacatures en werkzaamheden presenteerden. Dit evenement is door ruim 600 Almeerders bezocht.

Vrijwillig Actief

In de rubriek 'Vrijwillig Actief', die tweewekelijks verschijnt in de huis-aan-huiskrant Almere Dichtbij, wordt een vrijwilligersvacature uitgelicht. De vacature wordt beschreven vanuit het gezichtspunt van een vrijwilliger. Deze rubriek genereert regelmatig extra belangstellenden voor de desbetreffende vrijwilligersvacature en biedt daarnaast ook een beeld van de diverse mogelijkheden die vrijwilligerswerk biedt.

Voorlichtingen

De VMCA organiseert maandelijks een voorlichtingsbijeenkomst voor potentiële vrijwilligers. Tijdens deze voorlichtingen wordt algemene informatie gegeven over het zoeken naar passend vrijwilligerswerk. Ook komen specifieke onderwerpen aan de orde zoals verzekeringen, onkostenvergoeding en uitkeringen en wordt vervolgens onder begeleiding gekeken naar vrijwilligersvacatures.

Daarnaast zijn, op uitnodiging van samenwerkingspartners, externe voorlichtingen aangeboden. Ruim 200 geïnteresseerden hebben deelgenomen aan de 20 verschillende voorlichtingsbijeenkomsten.

5.3. Vrijwilligersraad

De Vrijwilligersraad Almere behartigt de belangen van Almeerse vrijwilligers.

Het doel van de Vrijwilligersraad is het versterken van het vrijwilligerswerk en vrijwilligers een manier bieden om hun ervaringen te delen. Door middel van de Vrijwilligersraad kunnen vrijwilligers meedenken en signalen afgeven, zodat bekend wordt wat er leeft onder de Almeerse vrijwilligers.

De Vrijwilligersraad bestaat enerzijds uit een aantal raadsleden die daadwerkelijk een aantal keren per jaar bij elkaar komen en anderzijds uit een panel, een online forum, waar vrijwilligers zich vrijblijvend kunnen aanmelden en een discussie kunnen starten en/of volgen.

In 2016 is er een start gemaakt met de Vrijwilligersraad en gewerkt aan het verkrijgen van naamsbekendheid. Eind 2016 zijn er 5 raadsleden betrokken, zijn er 30 panelleden aangemeld en hebben de eerste discussies via het online forum plaatsgevonden. De insteek is om dit in 2017 verder uit te breiden, o.a. door meer in de aandacht te komen van lokale media en verder te werven via ons netwerk van vrijwilligersorganisaties.

Hoofdstuk 6 Meer Almeerders doen vrijwilligerswerk

6.1. Vrijwilligers Vacaturebank en FreeFlex

Ook in 2016 hebben organisaties de weg naar de Vrijwilligers Vacaturebank (VVB) voor het aanbieden van vrijwilligersvacatures goed weten te vinden. Er zijn in totaal meer dan 1.000 vacatures aangeboden, een stijging van ruim 20%.

Om de vacaturebank zo actueel mogelijk te houden heeft een grote opschoonactie plaatsgevonden. Aan organisaties is gevraagd om de eigen vacatures te beoordelen en te actualiseren en verlopen vacatures zijn verwijderd. Hiermee is de actualiteit van de VVB geoptimaliseerd. Ook is er geïnvesteerd in het verder automatiseren van deze actualisatieprocedure, waardoor ook in de toekomst de VVB geactualiseerd blijft.

Het aantal kortdurende vrijwilligersvacatures (FreeFlex) is met ongeveer 30% toegenomen.

Het aantal bezoekers van het inloopspreekuur van de Vrijwilligers Vacaturebank is gedaald naar 132 personen (in 2015: 174). Merkbaar hierbij is dat met name kwetsbare (aankomend) vrijwilligers de voorkeur geven aan een persoonlijke afspraak (Divers Talent en Talent in de Buurt). Ook zien we dat een groep potentiële vrijwilligers zich voor het doen van vrijwilligerswerk wendt tot het eigen wijkteam.

Vrijwilligerswerk in de zorg blijft aantrekkelijk voor veel (aankomend) vrijwilligers. Ook was in het afgelopen jaar veel vraag naar vrijwilligerswerk met/voor vluchtelingen, bijv. bij de ondersteuning van taallessen.

Vacatureservice

Het aantal abonnees op de Vacatureservice (het per email toegestuurd krijgen van nieuwe vacatures in zelf te kiezen categorieën) is gestegen met 12% naar 591.

6.2. De organisatie van bedrijfsklussen / FreeFlex

FreeFlex is verdeeld in twee onderdelen: enerzijds de kortdurende vrijwilligersklussen die zijn opgenomen in de Vrijwilligers Vacaturebank, om zo een totaaloverzicht van alle beschikbare vacatures voor de bezoekers te bieden en anderzijds richt FreeFlex zich op de organisatie van bedrijfsklussen. Bedrijven kunnen teamvrijwilligerswerk doen en aangeven wat voor vrijwilligerswerk zij willen doen, wanneer en met hoeveel personen. Vervolgens wordt vanuit de VMCA een match gemaakt met een of meerdere vrijwilligersorganisaties.

Er is extra PR gegenereerd voor het bedrijfsteam-vrijwilligerswerk; dit heeft zijn vruchten afgeworpen. In totaal zijn er door diverse bedrijven 13 klussen aangevraagd en hebben 272 werknemers vrijwilligerswerk gedaan. Het gaat hierbij vooral om bedrijven die eenmaal per jaar vrijwilligerswerk doen en hiermee een bijdrage willen leveren aan de lokale gemeenschap.

De Rabobank, die jaarlijks een vrijwilligerswerkdag organiseerde, ook wel bekend als de RABO coöperatiedag, heeft er dit jaar voor gekozen om een bijdrage te leveren aan het vrijwilligerswerk door kennis te delen via workshops tijdens de open avond van de Vrijwilligersacademie in oktober (zie ook paragraaf 7.1).

Ondanks het wegvallen van de overige medewerkers van de Rabobank als vrijwilliger is het aantal ingezette werknemers vanuit bedrijven toegenomen.

6.3. Divers Talent

Binnen het project Divers Talent worden (kwetsbare) Almeerders ondersteund bij het vinden van vrijwilligerswerk. Samen met de coördinator wordt er gezocht naar een passende vrijwilligersplek. Een deel van de mensen weet na een adviesgesprek zelf of met behulp van zijn externe begeleider (hulpverlener, re-integratiecoach of klantmanager) zijn weg te vinden naar het vrijwilligerswerk. Voor het andere deel van de mensen geldt dat zij gebruik maken van de begeleiding van de coördinator. Het aantal aanvragen en bemiddelingen is binnen Divers Talent gelijk gebleven, de extra aanmeldingen zijn vooral vanuit Talent in de Buurt opgevangen (zie hoofdstuk 9, Maatwerk).

6.4. NL Doet

Tijdens NL Doet op 11 en 12 maart hebben dit jaar 1.021 Almeerse vrijwilligers de handen uit de mouwen gestoken bij ruim 97 klussen. Door de VMCA is hier actieve PR op gevoerd en hebben VMCA-medewerkers een aantal van deze klussen bezocht en de vrijwilligers een presentje gebracht.

6.5. Aandacht voor Elkaar

Het doel van Aandacht voor Elkaar is het vergroten van de participatie van uitkeringsgerechtigden, het tegengaan van eenzaamheid en het voorzien in de hulpvraag van zorgbehoevenden. Vanuit Aandacht voor Elkaar krijgen deelnemers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt eerst een training, waarna ze als vrijwilliger ingezet worden in de zorg.

Ook dit jaar hebben weer twee groepen deelnemers de zorgtraining van vier dagdelen gevolgd (mei en november). Deze training wordt door de deelnemers nog steeds als zeer goed beoordeeld. Helaas lag het aantal deelnemers dit jaar een stuk lager dan voorgaande jaren. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn de Tegenprestatie (bijstandsgerechtigden die als vrijwilliger aan de slag moeten en worden geholpen door een team van klantmanagers) of mensen vinden via andere weg vrijwilligerswerk in de zorgsector (via de Wijkteams of de Vrijwilligersbeurzen).

In 2017 zullen we dan ook actief deelnemers voor deze training gaan werven onder (potentiële) vrijwilligers van Burennetwerk, zodat we deze groep vrijwilligers ook beter kunnen voorbereiden op hun werkzaamheden.

6.6. Talenten samen benutten

Dit jaar is het samenwerkingsproject 'Talenten samen benutten', een samenwerking van VMCA, MEE IJsseloevers, InteraktContour en Movisie, verder uitgerold. Het doel is om mensen met een beperking een passende plek te geven als vrijwilliger. De VMCA heeft een rol gehad bij de training van de deelnemers, bij het vinden van vrijwilligersorganisaties, bij de training van de organisaties en bij de plaatsingen.

Geconcludeerd kan worden dat van de deelnemers die de training hebben gevolgd het merendeel niet (blijvend) gematcht kan worden met een vrijwilligersorganisatie. Een groot deel valt voortijdig af wegens diverse problemen of lichamelijke instabiliteit. Uit onderzoek van Movisie, uitgevoerd onder de organisaties die meedoen met 'Talenten samen benutten', blijkt dat vrijwilligersorganisaties naast het doel om te participeren in de samenleving, geen andere toegevoegde waarde zien om deze doelgroep vrijwilligerswerk te laten doen in hun organisatie.

6.7. Website www.vmca.nl

Het aantal websitebezoekers is licht gedaald maar nog steeds fors. Het aantal bekeken pagina's is nagenoeg gelijk gebleven. In belangrijke mate worden de mensen via de website geïnformeerd over vrijwilligerswerk, mantelzorgondersteuning en vrijwilligersvacatures. De website biedt ook steeds meer filmpjes ter ondersteuning van de PR.

Hoofdstuk 7 Scholing van Almeerse vrijwilligers

7.1. Vrijwilligersacademie Almere

De Vrijwilligersacademie heeft in 2016 een breed palet aan trainingen en workshops aangeboden, in totaal 133. De academie steunt hierbij voor een groot deel op een vast terugkerend aanbod, aangeboden door samenwerkingspartners, zoals Inloophuis De Ruimte en Vrouw & Wijzer (De Schoor) en diverse vrijwillige trainers. Daarnaast is een deel van de cursussen eenmalig aangeboden.

De vraag naar aanbod van trainingen op het gebied van het werven en begeleiden van vrijwilligers is gestegen. Zo is de training 'Vinden en binden van vrijwilligers' aangeboden aan coördinatoren van Buurtpreventieteams en aan sportverenigingen. De vraag naar online tests, zoals de Persoonlijkheidstest en Vrijwilligerstest voor de zorg, is het afgelopen jaar enigszins afgenomen.

In oktober organiseerde de Vrijwilligersacademie Almere voor de vijfde keer haar open avond bij Hogeschool Windesheim Flevoland. Tijdens deze avond konden vrijwilligers, actieve burgers en andere geïnteresseerden kennis maken met het opleidingsaanbod van de academie. Vanwege deze jubileumeditie werd de avond feestelijk geopend door wethouder Peeters. Deelnemers konden kosteloos twee workshops volgen. Een deel van het workshopprogramma werd verzorgd door medewerkers van Rabobank Almere. Deze positieve samenwerking met Rabobank Almere krijgt naar alle waarschijnlijkheid een vervolg in 2017.

Hoofdstuk 8 Iedereen doet mee en zo nodig is er een vangnet

8.1. Intensieve Vrijwillige Thuishulp (IVT) en Buddyzorg

De Intensieve Vrijwillige Thuishulp (IVT) zet vrijwilligers in bij hulpvragers, die zelfstandig wonen en waarbij sprake is van niet aangeboren hersenletsel (NAH), dementie of van een chronische of levensbedreigende aandoening. De inzet is gericht op het ondersteunen van de zelfredzaamheid van de hulpvrager en ter ondersteuning van de mantelzorg in de vorm van informele respijtzorg. In de kern gaat het over praktische en emotionele ondersteuning, waardoor de hulpvragers zo goed mogelijk in hun eigen omgeving kunnen functioneren. Dit jaar hebben 180 vrijwilligers 214 hulpvragers ondersteund.

Ook in 2016 is tijd en energie besteed aan het werven van nieuwe vrijwilligers. De vaste kern van ervaren vrijwilligers wordt ouder en kwetsbaarder. Daarnaast spelen re-integratie op de arbeidsmarkt, eigen mantelzorgtaken en oppasdagen een rol voor wat betreft de beschikbaarheid. Om nieuwe vrijwilligers voor het project te werven is gebruik gemaakt van verschillende kanalen. Door de werving van de IVT samen te voegen met die van het project Vriendschap op Maat kon de zichtbaarheid van de campagne worden vergroot. Ook is het eigen netwerk (ook van vrijwilligers) ingeschakeld met het verzoek posters/flyers te verspreiden en geschikte kandidaat-vrijwilligers binnen het eigen netwerk op te roepen zich in te zetten voor de IVT. De opbrengst van deze uitgebreide acties is echter beperkt. Het aantal reacties was minimaal en factoren als emotionele draagkracht, kwetsbare eigen gezondheid (lichamelijk en/of emotioneel) en flexibiliteit van nieuwe kandidaten zijn niet altijd in lijn met wat een IVT-vrijwilliger 'in huis' moet hebben om dit vrijwilligerswerk goed te kunnen doen. De ervaring leert ook dat inzetten van kwetsbare vrijwilligers extra persoonlijke begeleiding vereist. Een pilot voor studenten, waarbij een vergoeding per inzet wordt gegeven, heeft uiteindelijk twee studenten opgeleverd.

In 2016 zijn ook stagiaires ingezet om te kunnen voldoen aan de vraag. Het betreft hier met name eerstejaars studenten HBO Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. Deze groep relatief jonge mensen kan slechts bij een deel van de hulpvragers worden ingezet. Wanneer de hulpvraag of de situatie te complex is wordt gezocht naar een oplossing binnen de groep vaste vrijwilligers. Het inzetten van stagiaires vraagt van de coördinatoren extra tijd in de vorm van begeleiding, beoordeling en overleg.

Een terugkerend patroon binnen de IVT is het complexer worden van de hulpvragen in combinatie met een terugtrekkende zorg. Er is sprake van zwaardere problematiek, zoals dementerenden die langer thuis moeten blijven wonen en NAH cliënten die minder begeleiding en opvang krijgen, waarbij een stevige vrijwilliger nodig is. Dit alles betekent voor een aantal hulpvragers dat zij langer op een (passende) vrijwilliger moeten wachten.

De begeleiding van de vrijwilligers richt zich naast de reguliere- en themabijeenkomsten steeds meer op persoonlijke ondersteuning, waarbij de frequentie in verband met de complexiteit van de hulpvragen en/of de kwetsbaarheid van de vrijwilliger toeneemt.

8.2. Vrijwillige Terminale Zorg

De Vrijwillige Terminale Zorg (VTZ) zet zich in voor het ondersteunen en aanvullen van mantelzorg in situaties waarin mensen in de terminale fase thuis verzorgd worden. Vrijwilligers worden ingezet om aanwezig te zijn en hand- en spandiensten te verrichten. Het is vooral van belang om "er te zijn" en op emotioneel niveau te steunen, maar ook om bij praktische zaken te helpen, zoals bijvoorbeeld bij toiletbezoek en het helpen bij drinken en/of eten. Er is een groep zeer betrokken VTZ vrijwilligers en de begeleiding is intensief. In 2016 is er voor 13 cliënten in de terminale fase ondersteuning geboden, ten opzichte van 9 cliënten in 2015.

8.3. Vriendschap op Maat

Het maatjesproject Vriendschap op Maat biedt kwetsbare mensen met een psychiatrische achtergrond een vriendschappelijk sociaal contact. Het maatjesproject biedt hen de mogelijkheid om op wekelijkse of tweewekelijkse basis iemand met dezelfde interesses en hobby's te ontmoeten. Dit kan door middel van een één-op-één contact, groepscontact of telefonisch contact. Zo wordt isolement tegengegaan en maatschappelijke participatie bevorderd.

De situatie van hulpvragers is vaak complex. De psychiatrische achtergrond en bijkomende problemen in de leefsituatie van de deelnemer maken regelmatige contacten met vrijwilligers en deelnemers noodzakelijk. De kracht van het maatjesproject zit in de persoonlijke aandacht voor zowel vrijwilligers als deelnemers.

In 2016 zijn er 36 nieuwe koppelingen gemaakt en 23 nieuwe vrijwilligers gestart. Het aantal hulpvragers en de druk op de wachtlijst blijft toenemen. In 2016 deden 118 mensen een beroep op het Maatjesproject. Er zijn minder koppelingen gemaakt dan vorig jaar, te weten 91. Dit heeft te maken met enerzijds toenemende complexe problematiek bij hulpvragers en anderzijds met verminderde personele capaciteit. Door de complexe hulpvraag van de deelnemers zien we ook vrijwilligers sneller weer afhaken.

In 2016 zien we dat de toestroom naar het maatjesproject alleen nog maar groter is geworden. Elke week komen gemiddeld 2 tot 3 nieuwe aanmeldingen binnen die op een wachtlijst worden geplaatst. Door een kanteling van formele zorg naar informele zorg wordt er steeds meer een beroep gedaan op vrijwilligersprojecten, waaronder het maatjesproject. Het gevolg is dat het maatjesproject vol stroomt, terwijl de capaciteit van het project en het aanbod van vrijwilligers niet meegroeit. Daarom is er besloten dat een deelnemer twee jaar contact mag hebben met (dezelfde) vrijwilliger(s). Daarna volgt een uitschrijving van twee jaar. De hulpvraag is vaak niet opgelost maar er kunnen meer nieuwe hulpvragers instromen.

De selectie van nieuwe vrijwilligers blijft belangrijk. Samen met Intensieve Vrijwillige Thuiszorg is gestart met de reclamecampagne 'Wij zoeken jou'. Er hebben posters gehangen in Almere, op de website is een prominente plek gemaakt, via social media is aandacht gegenereerd en zijn onze vrijwilligers via een kaartenactie gevraagd anderen te attenderen op onze projecten.

In 2016 is er ook een aantal hulpvragen van praktische aard overgenomen van Burennetwerk. De complexiteit van achtergrond en leefsituatie vraagt om meer gericht geschoolde en intensiever begeleide vrijwilligers. Hierin kan het maatjesproject voorzien.

Voorbeelden van hulpvragen bij hulpvragers met een psychiatrische achtergrond en/of psychosociale problematiek zijn: ondersteuning bezoek familie, wekelijks post nakijken, ondersteuning bij regelzaken.

8.4. Versterk je Netwerk

Vrijwilligers van Versterk je Netwerk zetten zich in om het sociale netwerk van mensen te versterken. Het hebben van een sociaal netwerk is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Mensen die een gebrek hieraan ervaren en ondersteuning nodig hebben bij het opzetten en onderhouden van een sociaal netwerk kunnen een beroep doen op een vrijwillige coach.

In 2016 is het aantal koppels opnieuw gedaald ten opzichte van het jaar ervoor (21 in 2016 t.o.v. 29 in 2015). De meeste van deze koppelingen lopen al langer, er zijn 9 nieuwe trajecten gestart. Waar in 2015 een behoorlijk aantal aanmeldingen vanuit de wijkteams kwam, is dat in 2016 flink gedaald. Hoewel het thema netwerkversterking onderdeel is van het nieuwe werken van de zorg-professionals in de wijk, leidt dit niet direct tot meer doorverwijzingen naar het centraal georganiseerde project Versterk je Netwerk.

Voor 2017 is besloten de netwerkversterking onder te brengen bij de wijkteams. Dit sluit naar verwachting beter aan bij het wijkgerichte werken. De bestaande koppels van deelnemers en vrijwilligers zullen worden overgedragen aan de wijkwerker van de wijk van de deelnemer. Vanuit het wijkteam kan dan de vraag van nieuwe deelnemers gekoppeld worden aan bestaande of nieuw te werven vrijwilligers. De nieuwe vrijwilligers kunnen dan centraal een training volgen over de methodiek van netwerkversterking of deze training online volgen, waarmee ook in 2016 al gestart is: 6 coaches hebben gebruik gemaakt van deze online training, ontwikkeld door Mezzo. Door de netwerkversterking onder te brengen bij de wijkteams zal de vrijgekomen personele inzet beschikbaar worden gesteld voor Burennetwerk, waarmee de daar groeiende vraag voorlopig kan worden opgevangen.

8.5. Super Cool!

In januari 2016 is het project 'Sporten is super COOL!' van start gegaan. Dit is een uitbreiding van het succesvolle project super COOL.

Sporten is super COOL! is een sport(maatjes) project voor deelnemers met een verstandelijke beperking. Het doel is om zoveel mogelijk deelnemers die nu nog niet sporten structureel aan het sporten te krijgen onder leiding van vaste vrijwillige (sport)maatjes. In de loop van het jaar worden gedurende 42 weken 7 verschillende aangepaste sporten aangeboden, altijd op een vaste avond. De deelnemers kunnen meedoen aan 6 proefflessen van een sport en daarna beslissen of ze lid worden van de desbetreffende vereniging of een nieuwe serie proefflessen gaan volgen. In het project gaan we uit van de mogelijkheden van de deelnemer en niet van de beperking. Het is belangrijk dat de wil om te sporten of het te proberen bij de deelnemer aanwezig moet zijn.

Bij dit project zijn verschillende sportverenigingen en zorginstellingen betrokken. De VMCA, TriAde en ASV zijn nog steeds de trekkers. De VMCA is verantwoordelijk voor het werven, trainen en begeleiden van vrijwilligers en stagiaires van Windesheim, TriAde werft en begeleidt de deelnemers en heeft contact met ouders of begeleiders van woningen. ASV is verantwoordelijk voor het contact met de sportverenigingen en is projectleider.

Bij het totale project zijn vanaf januari 54 unieke vrijwilligers betrokken waarvan 29 specifiek bij één van de sportverenigingen. De andere vrijwilligers zijn super COOL! vrijwilligers die meeverhuizen naar de volgende sport en/of sociaal maatje zijn. Daarnaast zijn er 11 stagiaires betrokken (geweest). Zij helpen gedurende het schooljaar mee en worden ook als sociaal maatje aan één van de deelnemers gekoppeld.

Het afgelopen jaar zijn 23 maatjeskoppels actief geweest of nog actief. In de loop van het jaar zijn koppels gestopt of nieuwe koppels gevormd. Dit is een voortdurend proces. Een aantal koppels is heel hecht en bestaat al een paar jaar.

Naast het sporten ondernemen de koppels ook andere activiteiten, zoals samen winkelen, samen koken, de stad in, naar de disco, naar Walibi, etc.

In 2016 zijn meer dan 75 unieke deelnemers bereikt, een groei van 75% t.o.v. 2015. Hiervan zijn er 32 deelnemers die meer dan één sport uitgeprobeerd hebben en 25 deelnemers die tot de vaste kern behoren en bijna alle super COOL! proeflessen mee doen. 14 deelnemers zijn lid geworden van een van de verenigingen, het merendeel van de deelnemers ziet super COOL! als sportvereniging. Omdat de doorstroming naar de deelnemende vereniging nog niet optimaal is gaan we daaraan in 2017 vanuit het project extra aandacht besteden.

Super COOL! heeft gedurende het jaar met deelnemers en vrijwilligers aan 16 andere activiteiten meegedaan of zelf georganiseerd. Dit zijn sport gerelateerde evenementen, zoals de No Limits Challenge op de dag voor de triathlon, Samenloop voor Hoop, Special Olympics wedstrijden of sociale activiteiten, zoals bowlen met de hele groep of samen eten.

5 super COOL! deelnemers mogen in maart 2017 meedoen aan de Special Olympics World Games in Graz (Oostenrijk). Niet alleen spannend voor de deelnemers zelf maar zeker ook voor hun ouders.

Hoofdstuk 9 Maatwerk

Maatwerk is een samenwerkingsverband van MEE IJsseloevers, TriAde, Humanitas, De Schoor en de VMCA. Talent in de Buurt en de Vriendenkringen vormen het VMCA-onderdeel van Maatwerk.

9.1. Talent in de Buurt

Talent in de Buurt begeleidt kwetsbare Almeerse burgers die ondersteuning nodig hebben bij het vinden en uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Het aantal bemiddelingen naar vrijwilligerswerk is bijna twee maal zo hoog als in 2015 (in 2016: 29 ten opzichte van 2015: 15). We zien dat deze groep vertegenwoordigd is bij de groepsvoorlichtingen of een fysiek bezoek aan de Vrijwilligers Vacaturebank brengt. Ook de wijkteams spelen een rol in het oppakken van de vragen.

Helaas zal Talent in de Buurt na het eerste kwartaal van 2017 eindigen, wegens het stoppen van de financiering. Dit betekent dat minder kwetsbare burgers de ondersteuning kunnen krijgen die ze nodig hebben om een passende vrijwilligersplek te vinden, terwijl de behoefte hieraan juist toeneemt.

9.2. Vriendenkringen

Vriendenkringen zijn georganiseerde vriendschappen tussen mensen met dezelfde interesses van ongeveer dezelfde leeftijd. De vriendenkring kiest zelf hoe vaak zij bijeen willen komen. Dit is gemiddeld bij de meeste groepen 1 á 2 keer per maand. De coördinator maakt passende matches tussen de verschillende mensen.

De diversiteit onder de deelnemers is groot. Deelnemers van vriendenkringen zijn bijvoorbeeld mensen met autisme, een verstandelijke beperking, jonge moeders en ex-mantelzorgers, alsook jongeren die door wat voor omstandigheden dan ook in een isolement zijn geraakt of mensen die na een scheiding veel sociale contacten zijn verloren.

De coördinator houdt met elke nieuwe deelnemer een intakegesprek, bij voorkeur bij de deelnemer thuis om zo een goed en volledig mogelijk beeld te krijgen van de nieuwe deelnemer.

De groepen doen verschillende activiteiten, afhankelijk van de interesses en mogelijkheden van de deelnemers. De groep kiest onder begeleiding van de vrijwilliger welke activiteiten zij willen doen. Dat kan variëren van naar de film gaan, een terrasje nemen in de zomer, bowlen, paintball, een high tea bij een deelnemer thuis, spelletjes doen, naar de dierentuin of theatervoorstelling of museum, etc. Ook bestaat er een fiets- en wandelgroep.

In 2016 is het aantal hulpvragers met 11% gestegen naar 246. Steeds meer wijkwerkers en zorgaanbieders weten de weg te vinden naar de Vriendenkringen.

Omdat het uiteindelijke doel het uitbreiden van het persoonlijk netwerk van de hulpvrager is, worden potentiële hulpvragers waar mogelijk ook regelmatig actief verwezen naar activiteiten in de buurt of andere activiteiten of organisaties.

Naast het opzetten van een aantal nieuwe groepen, wordt soms ook een koppeling gemaakt tussen twee deelnemers (als ze een klik met elkaar zouden kunnen hebben). Zo zijn er bijvoorbeeld koppelingen ontstaan van twee mannen die beiden graag samen wilden gaan vissen en twee mannen die beiden gek zijn op alles wat met treinen te maken heeft, alsmede twee jonge vrouwen die graag samen musicals bezoeken.

Afgelopen jaar zijn enkele groepen zelfstandig verder gedaan, zoals een groep mannen met autisme. Overigens blijft deze groep openstaan voor nieuwe leden.

Hoofdstuk 10 Expertisecentrum Mantelzorg

Van Steunpunt naar Expertisecentrum

Bij mantelzorgondersteuning ligt anno 2016 niet langer de nadruk op zorgen voor de mantelzorger, maar *zorgen dat* de mantelzorger zo zelfstandig mogelijk en in balans kan functioneren. Wat kunnen zij zelf doen en wat kan de omgeving bijdragen? Deze ontwikkeling heeft invloed op mantelzorgers en op de manier waarop begeleiding en ondersteuning wordt vormgegeven.

Het aanbod voor mantelzorgers vanuit de VMCA kenmerkt zich vanuit vier invalshoeken. Dit sluit aan bij uitgangspunten uit de nota 'Mantelzorgondersteuning is de basis; aandachtspunten voor lokaal mantelzorgbeleid' (Rijksoverheid 2014).

De vier pijlers zijn:

1. Het *vinden* van mantelzorgers; om hen te kunnen versterken, te verlichten en te verbinden.
2. Het *versterken* van mantelzorgers; als individu, en m.b.t. de positie van mantelzorgers als groep.
3. Het *verlichten* van mantelzorgers; zodat draagkracht en draaglast in evenwicht blijven en overbelasting wordt voorkomen.
4. Het *verbinden*; van informele zorg (mantelzorgers en vrijwilligers) en formele zorg (door beroepskrachten), zodat er ondersteuning op maat gerealiseerd kan worden.

De afgelopen jaren is het aantal mantelzorgers dat de VMCA heeft bereikt explosief gestegen. Aan het eind van 2016 heeft de VMCA contact met ruim 3.000 volwassen mantelzorgers en rond de 500 jonge mantelzorgers, een stijging van 34% ten opzichte van 2015.

Om in te kunnen blijven spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen én om het groeiende aantal mantelzorgers te kunnen (blijven) voorzien van de juiste begeleiding en ondersteuning, heeft de VMCA in 2016 de focus gelegd op doorontwikkeling van het Steunpunt Mantelzorg naar een lokaal Expertisecentrum Mantelzorg.

De VMCA richt zich als expertisecentrum op het versterken van mantelzorgers en het verlichten van hun zorg en zorgen. Zij draagt haar expertise op het gebied van mantelzorg en informele zorg over op de andere organisaties in het sociaal domein.

De gemeente heeft het expertisecentrum naast deze functie tevens een rol gegeven in de toeleiding van mantelzorgers naar specifieke voorzieningen. In september 2016 was de officiële start als Expertisecentrum Mantelzorg Almere als onderdeel van de VMCA een feit.

Integrale mantelzorgondersteuning

Het verbinden van informele en formele zorg verdient en krijgt meer en meer aandacht. Om zoveel mogelijk mantelzorgers op de juiste manier passende ondersteuning en begeleiding te kunnen blijven bieden is naast expertise het versterken van integrale mantelzorgondersteuning in Almere noodzaak.

In aanzet hiertoe heeft de VMCA het jaarlijkse mantelzorgdebat in het teken gezet van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor mantelzorg door alle partners binnen het sociaal domein.

Onder de titel 'Mantelzorg, zo doen wij dat' zijn mantelzorgers, beleidsmakers, professionals en politici uitgedaagd hun ervaringen en inzichten rond mantelzorg te delen.

Het debat was een moment van reflectie om stil te staan bij hoe we in Almere de mantelzorgondersteuning zien, vormgeven en willen versterken. Het debat werd aangejaagd door een panel van (ervarings-)deskundigen. Zo was Dr. Boezeman, Postdoc onderzoeker bij het Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid en Academisch Medisch Centrum (AMC)/Universiteit van Amsterdam (UvA), als deskundige aanwezig op het gebied van mantelzorg en werk.

Vanuit Movisie, het landelijk Centrum voor kennis en aanpak van sociale vraagstukken, nam senior onderzoeker Aletta Winsemius aan het panel deel. Zij gaf haar visie op de participatiesamenleving en gedeelde zorg. Judith Wijnen van de Adviesraad Sociaal Domein sprak over mantelzorg in relatie tot gemeente(beleid). Daarnaast deelden een volwassen mantelzorger en twee jonge mantelzorgers hun verhaal en visie over de praktijk van het (jong) mantelzorgen.

Vanuit de VMCA nam Jos Alders, Projectcoördinator Informele Zorg, deel met expertise rond mantelzorgondersteuning.

Het gesprek werd door dagvoorzitter Jan de Hoop geleid naar een gezamenlijk debat met alle aanwezigen. In het bijzonder de twee jonge mantelzorgers uit het panel maakten veel indruk op de aanwezigen door de openheid waarmee zij spraken over fijne en moeilijke dingen in hun zorgsituatie. Er was veel aandacht en erkenning voor de positie en behoeften van mantelzorgers. Het werd een inspirerend debat met de focus op samenwerking. De uitkomsten van het debat nodigen uit om verbindingen binnen informele en formele zorg nog verder te benutten.

2016 is een jaar geweest waarin de doorontwikkeling naar het Expertisecentrum Mantelzorg veel aandacht heeft gevraagd. Het team mantelzorg heeft zijn kennis hierin verbreed.

Communicatie over het aanbod van de VMCA voor verwijzers heeft een nieuwe impuls gekregen. Dit heeft geleid tot een toename van het aantal expertisevragen rond mantelzorg. Zo was er onder andere meer vraag naar samenwerking, meewerken aan onderzoek, inzet van ervaring- en praktijkverhalen van mantelzorgers voor documentaires en publicaties, et cetera. Zo zijn er bijvoorbeeld vragen opgepakt van Olivijn, Interakt Contour, Platform voor diversiteit Avanti, Bureau Zorgeloos, het Verweij Jonker Instituut en ZonMw.

Mantelzorgers namen deel aan de spiegelbijeenkomst van het netwerk palliatieve zorg en deelden hun verhaal ten behoeve van een documentaire bij omroep HUMAN, een nieuwsitem bij Hallo Nederland, Nieuwsuur en voor publicatie in het blad ZIN. Meegewerkt is onder andere aan de pilot en het bijbehorende onderzoek ten behoeve van de 'zelfhulp cursus Werk en Mantelzorg' van Coronel Instituut en AMC.

Voor verwijzers is er een stroomdiagram ontwikkeld om te inventariseren wanneer er sprake is van mantelzorg. In 2017 wordt het aanbod aan professionals uitgebreid. Organisaties en verwijzers kunnen gebruik maken van ontwikkeld werkmateriaal, zoals de tool Mantelzorg en Werk; een instrument voor werkgevers met handvatten voor werknemers om werk en met zorg te combineren. Professionals kunnen een basistraining 'Oog voor Mantelzorg', een voorlichting, presentatie of een training op maat aanvragen.

Samenwerken aan mantelzorgbeleid

In ieder wijkteam werkt een wijkteammedewerker met als aandachtsgebied vrijwilligerswerk en mantelzorg. Vanuit het Expertisecentrum Mantelzorg is per wijkteam een consulent mantelzorg verbonden als contactpersoon. In 2017 zal er gezamenlijk deskundigheidsbevordering worden gevolgd en worden expertisebijeenkomsten georganiseerd. Binnen de VMCA wordt veel samengewerkt met en verwezen naar andere projecten, zoals de Intensieve Vrijwillige Thuishulp, het Maatjesproject, Burennetwerk, maar ook bijvoorbeeld Taal in Huis of administratieve hulp vanuit het Gilde.

De VMCA participeert in diverse werkgroepen ten behoeve van de gemeentelijke uitvoeringsagenda Mantelzorg. Met de accountmanager mantelzorg is intensieve afstemming over wet- en regelgeving, ontwikkelingen binnen onderzoek en beleid en de praktijk van de informele zorg.

In samenwerking met afgevaardigden uit de Adviesraad Sociaal Domein, het Breed Overleg+, Zorggroep Almere, Leger des Heils, Nusantara, Zorgfix en KOMMAvangestel is gewerkt aan het uiteenzetten van een visie op respijtzorg. In de werkgroep werd bepaald hoe dit in samenhang en samenwerking uitgewerkt kan worden en welke (aanvullende) maatregelen hiervoor nodig zijn. Daarnaast is er met De Schoor, Nusantara, Zorggroep Almere en gemeente Almere de pilot Algemeen toegankelijke dagbesteding - zonder indicatie - op wijkniveau gestart, die in 2017 operationeel zal zijn.

De VMCA heeft een rol in het verder vormgeven van aandacht voor het thema Mantelzorg en werk. In de werkgroep met KOMMAvangestel en gemeente Almere wordt gewerkt aan mantelzorg-vriendelijk personeelsbeleid en aandacht voor mantelzorg in relatie tot onderwijs. De VMCA heeft hierin een speciale rol in de ondersteuning van mantelzorgers die werk en zorg combineren.

Gemeente Almere, Humanitas, KOMMAvangestel, en de VMCA hebben in een werkgroep geïnventariseerd hoe het aanbod rond mantelzorg in Almere beter kan worden benut. Dit heeft geresulteerd in een plan van aanpak voor de opzet van een mantelzorgacademie. Het doel is in 2017 één centrale vindplaats te creëren voor al het aanbod gericht op mantelzorg, zowel voor mantelzorgers als voor mensen die met mantelzorgers in contact komen.

De VMCA wordt in 2017 trekker en beheerder van dit digitale platform. Zij zal organisaties en initiatiefnemers benaderen om hun aanbod voor mantelzorgers op dit platform te presenteren. Mantelzorgers kunnen via heldere zoekopties eenvoudig passend aanbod vinden en zich hier direct voor aanmelden. Het aanbod voor mantelzorgers zal bij voorkeur gratis of tegen een geringe bijdrage toegankelijk zijn.

Naast mantelzorgers kunnen professionals op de site terecht voor deskundigheidsbevordering rond (h)erkenning van- en samenwerking en afstemming met mantelzorgers. In 2017 zal de website operationeel zijn.

De VMCA heeft nauwe samenwerking met betrokkenen vanuit het Breed Overleg +, de Adviesraad Sociaal Domein, de wijkteams, ketennetwerken, sociale cafés, onderwijs en kenniscentra, organisaties voor belangenbehartiging, informele zorg, mantelzorgondersteuning, etc. Consulenten van het Expertisecentrum Mantelzorg onderhouden deze samenwerkingsrelaties en zijn aanwezig op specifieke cafés voor mensen met een zorgvraag en hun mantelzorgers.

10.1. Vinden

Mantelzorgcampagne: 'Mantelzorger, zo zou je me ook kunnen noemen'

Bij de ontwikkeling naar Expertisecentrum Mantelzorg is veel aandacht besteed aan communicatie. De VMCA vindt het belangrijk dat mantelzorgers en verwijzers het Expertisecentrum Mantelzorg van de VMCA (her)kennen en weten te vinden als hét lokale expertisecentrum op het gebied van mantelzorg. Hiervoor is een mantelzorgcampagne gestart.

Communicatie over mantelzorg vraagt maatwerk, aangezien er mantelzorgers zijn die zorgen in verschillende 'stadia', te weten:

- degenen die zich (nog) niet bewust zijn van het feit dat zij mantelzorger zijn en de VMCA niet kennen;
- degenen die zich ervan bewust zijn dat ze mantelzorger zijn en de VMCA niet kennen;
- mensen die zich ervan bewust zijn dat ze mantelzorger zijn en de VMCA kennen;
- mensen die zich er niet van bewust zijn dat ze mantelzorger zijn, maar de VMCA wel kennen.

Deze onderverdeling is ook van toepassing op verwijzers. Voor elk van deze groepen zijn de boodschap en communicatie verschillend. In de campagne is daarom gekozen voor verschillende vormen en kanalen. Onderdelen zijn: (fysiek) zichtbaar en herkenbaar zijn op vindplaatsen, organisatie van inhoudelijke symposia, (interactieve) online communicatie, restylen van off- en online communicatiemateriaal, etc.

In de campagne lag het accent op: duidelijk maken wanneer er sprake is van mantelzorg en duidelijk maken wie waarvoor terecht kan bij het Expertisecentrum Mantelzorg. De centrale boodschap voor mantelzorgers en verwijzers is: 'Heeft u een vraag, wij hebben het antwoord' (en als we het antwoord niet weten, zorgen we er voor dat het antwoord er komt).

Een van de onderdelen in de campagne waren posters met herkenbare uitspraken van mantelzorgers uit de praktijk met daarbij het statement: *'Mantelzorger, zo zou je me ook kunnen noemen'*. Deze posters, die ook als banners en advertenties zijn ingezet, hebben veel bijgedragen aan herkenning van het mantelzorger zijn en aan naamsbekendheid van de VMCA. De boodschap is via bannering 200.000 keer vertoond. De 6 verschillende praktijkverhalen werden geplaatst in Almere Dichtbij (oplage 76.800) en in Almere Deze Week (oplage 85.000). Ook via Facebook en LinkedIn werd de campagne ingezet en heeft geleid tot een zichtbare toename van online volgers. De LinkedIn campagne was specifiek gericht op professionals en verwijzers.

10.2. Versterken

Coaching en advies

In de zorg voor een ander zijn mantelzorgers gebaat bij informatie, advies en begeleiding. Consulenten mantelzorg bieden korte progressiegerichte coaching gericht op empowerment aan hen die meer nodig hebben dan een enkel advies met het doel handvatten te bieden om vanuit eigen regie en in balans te kunnen zorgen. Met behulp van een wetenschappelijk gevalideerde vragenlijst (Ediz+) wordt samen met de mantelzorger gekeken in hoeverre deze zich belast voelt en hoe hij/zij hier meer regie over kan krijgen.

Bij specifieke hulpvragen is er een warme overdracht naar de wijkteams en andere verwijzers binnen het sociaal domein. Jonge mantelzorgers werd de mogelijkheid geboden begeleiding te krijgen van een maatje. Voor de beschrijving hiervan zie Gewoon Opgroeien, paragraaf 11.3.

Mantelzorgers zijn geraadpleegd over verschillende onderwerpen.

Ervaringen met de 'mantelzorgwaardering' werden gepeild en er is navraag gedaan naar behoefte aan online ondersteuning. In tegenstelling tot de verwachting bleek online steun onder jonge mantelzorgers tot 24 jaar geen duidelijke behoefte te zijn. Ook bij volwassen mantelzorgers bleek dit niet het geval. Wel doen jonge mantelzorgers een beroep op kort contact via WhatsApp, en vinden zij informatie via de Facebookpagina. De digitale nieuwsbrieven - die twee wekelijks worden verstuurd aan volwassen en jonge mantelzorgers - worden als informatievoorziening en communicatiekanaal zeer gewaardeerd.

Verwijzers deden een beroep op expertise van de VMCA door vragen rond onderzoek, raadplegingen, samenwerking en ondersteuning aan mantelzorgers vanuit hun eigen discipline.

Trainingen

Groepsgericht zijn mantelzorgers getraind in psycho-educatie, empowerment en het vergroten van hun draagkracht. De cursus In Balans is doorontwikkeld met specifieke items rond time management. Ook zijn er doelgroep gerichte cursussen voor mantelzorgers die de zorg hebben voor iemand met niet aangeboren hersenletsel en dementie.

Activiteiten voor jonge mantelzorgers zijn zowel gericht op het ervaren van plezier als op het verkrijgen van inzicht. Thema's als 'grenzen voelen en stellen', 'loslaten', 'zelfvertrouwen', 'goed in je vel' en 'rust in je kop' krijgen op een ontspannende manier aandacht.

De training 'Autismore' geeft jonge zorgers handvatten in de omgang met een familielid met autisme. De training 'Gelukskoffer' sterkt jonge zorgers in ervaring van geluk en kracht.

Ex-mantelzorgers leren via de bijeenkomst 'Na de zorg' hoe om te gaan met de nieuwe fase, het leven zonder zorg(partner).

Podia en inspiratie

Naast trainingen zijn er diverse podia georganiseerd. Op een podium krijgt een mantelzorg gerelateerd onderwerp een 'podium', waarna mantelzorgers met elkaar in gesprek gaan en dit koppelen aan eigen ervaring. Deze podia zijn aangeboden aan mantelzorgers die de zorg hebben voor iemand met niet aangeboren hersenletsel, autisme, dementie en GGZ. Thema's die hier aan bod kwamen waren onder andere 'omgaan met veranderd gedrag', 'eenrichtingsverkeer in de relatie', 'omgaan met het ziektebeeld', 'stress', 'omgaan met reacties van de omgeving', 'netwerk' en 'zelfvertrouwen'.

Op inspiratiemiddagen en -avonden zijn mantelzorgers door bekende en minder bekende gast-sprekers geïnspireerd om via de insteek van de gastspreker op hun eigen mantelzorgsituatie te reflecteren. Zo werd een avond georganiseerd over mindfulness, met een lezing over mindfulness door Annetje Brunner en een workshop Qigong door Esther Speet. Annemarijn Oosterwelder gaf er een workshop mindful bewegen. Deze eerste inspiratiebijeenkomst werd enthousiast ontvangen. Andere inspiratie werd gehaald op een bijeenkomst met een persoonlijke vertelling naar aanleiding van boeken over mantelzorg. Heleen van Rooijen en Mohammed Benzakour deelden hun ervaring over de zorg voor hun moeders met dementie en Niet Aangeboren Hersenletsel. De documentaire 'Ver van Daan' over de zorg voor een vader met psychiatrische problematiek werd getoond met een nagesprek met de maker Roderik Schaepman. En er was de theatervoorstelling 'Ode aan Jasper' waar het verhaal werd verteld van een vader met een verstandelijk beperkte zoon.

Mantelzorger Wilma Klaasen gaf een kijkje in haar leven rond de zorg voor haar meervoudig gehandicapte kind.

Deze evenementen werden goed bezocht en daagden uit tot openhartige nagesprekken met mantelzorgers in de zaal.

10.3. Verlichten

Toeleiding naar gemeentelijke regelgeving

De VMCA heeft in 2016 een grote rol gespeeld in de toeleiding naar gemeentelijke regelgeving voor mantelzorgers. Zo was zij de poort tot het aanvragen van extra huishoudelijke hulp via de Huishoudelijke Hulp toelage (HHT), een voordelige manier om huishoudelijke hulp in te kopen als mantelzorger. Van de HHT hebben 145 mantelzorgers gebruik gemaakt.

Informatie en advies is gegeven over de mogelijkheid gebruik te maken van een woonurgentie voor mantelzorgers wanneer er de wens is om als mantelzorger dichterbij de zorgvrager te wonen.

In 2016 deden 1.843 mantelzorgers een aanvraag voor het ontvangen van de Mantelzorgwaardering, een blijk van waardering vanuit de gemeente aan mantelzorgers. Dit aantal was een verdubbeling ten opzichte van 2015. De VMCA had hierbij een adviserende rol naar de gemeente.

Deze betrekkelijk nieuwe rol van de VMCA is inmiddels een belangrijke opdracht voor het Expertisecentrum Mantelzorg geworden.

Ontspanning en ontmoeting

Activiteiten gericht op 'verlichten' zijn ontspannende activiteiten voor mantelzorgers, met of zonder degene die zorg ontvangt.

De voorheen maandelijkse vrij van zorgmiddagen zijn omgezet naar vier 'Tijd voor jezelf'-dagen. Er is zorg gedragen voor een warme overdracht naar wijkgerichte activiteiten, gericht op ontspanning en ontmoeting.

De 'Samen erop uit'-dagen zijn door verandering in behoefte in 2016 aangepast tot een nieuwe vorm. In overleg met mantelzorgers is dit aanbod nu een meer zelfstandig draaiende bijeenkomst met het karakter van een vriendenkring.

De 'Samen aan tafel'-activiteiten voor mantelzorgers en zorgvragers met Niet Aangeboren Hersenletsel of dementie zijn in 2016 in de huidige vorm voortgezet.

De jaarlijkse viering van de Dag van de Mantelzorg trok veel belangstellenden. De bovenzaal van het Van der Valk hotel in Almere bood ruimte aan 412 mantelzorgers om hen een brunch met muzikale omlijsting te kunnen bieden. Deze bijzondere feestdag werd hoog gewaardeerd als dag om even vrij van zorg te zijn, te ontspannen en andere mantelzorgers te ontmoeten.

10.4. Verbinden

Samenwerking

Waar kennis gebundeld kan worden zijn verbindende activiteiten georganiseerd.

Te denken valt aan het geven van voorlichting op locatie. De VMCA participeert in netwerken zoals sociale cafés, het Alzheimercafé, ketennetwerk dementie, het Parkinsoncafé, het NAH ontmoetingspunt en knooppunt NAH, het Autisme café, Autisme Netwerk Almere (ANA). De VMCA heeft een groot netwerk en onderhoudt een nauwe samenwerking met wijkteams, onderwijs en kenniscentra, welzijn en (belangen)organisaties voor informele en formele zorg in Almere en werkt samen met diverse (belangen)organisaties voor zorg en welzijn.

Contact met mantelzorgers en samenwerkingspartners verhoogt het inzicht in mogelijkheden en knelpunten van mantelzorgers. Door met beide partijen in contact te zijn kan informele en formele zorg beter op elkaar worden afgestemd en kan aanbod in samenwerking worden vormgegeven.

Een van de activiteiten waar verbinding voorop staat is het mantelzorgdebat. Mantelzorgers, beleidsmakers, politici, zorgverleners en overige belangstellenden met affiniteit met (mantel)zorg gaan hier met elkaar in gesprek. Een debat biedt zowel versterking aan mantelzorgers als verbinding tussen formele en informele zorg. De uitkomsten van het debat worden meegenomen in beleidsontwikkeling rond mantelzorg. Het debat vond in 2016 plaats in de raadszaal onder leiding van dagvoorzitter Jan de Hoop. Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor passende mantelzorg in Almere werd uitgediept onder de titel: 'Mantelzorg, zo doen wij dat'. Het resulteerde in inspirerende gesprekken en inzichten rond mantelzorg.

Een mooi voorbeeld met praktische insteek is de gezamenlijke organisatie van een bijeenkomst voor mantelzorgers in Muziekwijk door gezondheidscentrum de Notenkraker, de Toonladder, wijkteam Muziekwijk en de VMCA. Deze aanpak leidde tot een druk bezochte bijeenkomst door mantelzorgers van wie een groot aantal de weg naar ondersteuning nog niet eerder had gevonden. De vraag om specifieke informatie over wanneer er sprake is van mantelzorg heeft geleid tot het maken van een tool voor verwijzers, welke nu ingezet wordt binnen trainingen aan verwijzers en (wijkgerichte) voorlichting aan mantelzorgers. In 2017 zullen bijeenkomsten als deze in alle wijken worden gerealiseerd en zal mantelzorgondersteuning nog meer onder de aandacht worden gebracht als gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partners binnen het sociaal domein in Almere.

De VMCA vindt het belangrijk om de ondersteuning aan mantelzorgers af te stemmen op de behoeften. Een voorbeeld hiervan is het mantelzorg panel dat gehouden is over respijtzorg in samenwerking met Mezzo. Er waren 12 mantelzorgers aanwezig. De uitkomsten van dit panelgesprek zijn door Mezzo o.a. aan de Tweede Kamer aangeboden en verwerkt in een informatiedocument ten behoeve van het mantelzorgbeleid in de Nederlandse gemeenten. In Almere worden de uitkomsten meegenomen in de uitvoeringsagenda mantelzorg.

10.5. Mantelzorgplein Almere

Om aanbod rond mantelzorg te bundelen zijn in 2016 voorbereidingen getroffen om in 2017 te starten met de opzet van het Mantelzorgplein Almere. Het Mantelzorgplein wordt een centrale, online plek voor aanbod rond mantelzorg in Almere. Mantelzorgers en verwijzers vinden hier een overzicht van cursussen, trainingen, workshops, mogelijkheden tot ontmoeting, ontspanning en in gesprek gaan.

Het Expertisecentrum Mantelzorg ziet de opzet van het Mantelzorgplein als een belangrijke stap om mantelzorgondersteuning als gezamenlijke verantwoordelijkheid te dragen en mantelzorgers toegang te bieden tot passende ondersteuning met als doel dat mantelzorgers de zorg vanuit eigen regie en in balans kunnen blijven bieden.

Hoofdstuk 11 Ontwikkeling van Almeerse kinderen en jongeren

11.1. Matching Talents

Binnen Matching Talents worden Almeerse jongeren met een hulpvraag (13–27 jaar) gekoppeld aan een vrijwillige persoonlijke coach. Het doel is om schooluitval te voorkomen en/of een startkwalificatie te behalen of anderszins aan persoonlijke doelstellingen te werken op het gebied van meer zelfstandigheid of een stabiele(re) toekomst.

Het afgelopen jaar zijn er meer jongeren bereikt en zagen we de vraag naar coaching en ondersteuning groeien. Door flinke PR en actieve investering in het netwerk wisten meer jongeren de weg te vinden naar Matching Talents via school, wijkteams, maatschappelijk werkers en netwerkpartners. Het totaal aantal koppels is ten opzichte van 2015 gestegen met maar liefst 25%.

Daarnaast zien we dat door de kanteling de ingezette trend van complexere problematiek bij jongeren zich voortzet. De meeste jongeren die zich aanmelden hebben een diagnose en daarmee wordt de hulpvraag zwaarder. Dit vraagt meer van de vrijwilliger en daarmee van de begeleiding van de vrijwilliger.

De vrijwilligers hebben de jongeren op diverse vlakken bijgestaan: in het behouden en behalen van hun middelbare school (in een geval zelfs bij het behalen van de HBO), bij zelfstandig gaan wonen, bij het vinden van werk en bij het aanbrengen van meer structuur in het dagelijkse leven.

De mogelijkheid tot aanmelden is laagdrempeliger gemaakt via een WhatsApp-account. Hierdoor is een berichtje sturen al voldoende om in ieder geval een kennismaking te plannen en van daaruit te kijken of Matching Talents het juiste aanbod is voor deze hulpvraag.

Ook zijn jongeren actief geworven tijdens Almere on Stage, de Studie Experience en in het contact met netwerkpartners. Jörgen Raymann heeft voor de jongeren een workshop gegeven met als titel 'Je identiteit is je toekomst', waaraan 15 jongeren hebben deelgenomen.

Er is geïnvesteerd in een nauwere samenwerking met Passend Onderwijs en Humanitas, om een betere samenwerking en aansluiting van formele zorg en informele zorg voor jongeren te bewerkstelligen.

11.2. Groepstrainingen

De groepstrainingen zijn bedoeld voor jongeren tussen de 13 en 27 jaar uit Almere die een hulpvraag hebben. Het voordeel van een groepstraining is dat het drempelverlagend werkt (t.o.v. één-op-één coaching), omdat bepaalde jongeren zich in een groep veiliger voelen. Jongeren komen tijdens de trainingen met elkaar in contact en kunnen van elkaar leren. Ook krijgen ze tools in handen om zelfredzaam te worden, nog voordat een vraag een probleem wordt en ruim voordat uitval op school aan de orde komt. Ook komt tijdens de trainingen de mogelijkheid van een individueel coachings-traject uitgebreid aan bod.

Vanuit de meest voorkomende hulpvragen worden de volgende trainingen gegeven:

- 'Gestructureerd en planmatig werken'
- 'Lekker in je vel'
- 'Blik op jouw toekomst'

De trainingen worden verzorgd door vrijwillige jongerencoaches, die allen een professionele vierdaagse train-de-trainer cursus gevolgd hebben en hiermee het certificaat 'Basis Beroepsvorming Trainer' behaald.

In 2016 is het aantal jongeren dat bereikt is via de groepstrainingen fors gestegen ten opzichte van 2015. In 2016 hebben in totaal 85 jongeren deelgenomen aan één van de 13 trainingen. Naast een flinke stijging van het aantal deelnemers is het aantal 'no-shows' afgenomen, onder andere door vooraf een herinneringsapp of mail naar de jongeren te versturen.

De bekendheid van de groepstrainingen voor jongeren onder netwerkpartners is ook gegroeid. Groepstrainingen zijn aangeboden aan jongeren van netwerkpartners, zoals de stichting Twisted, VMBO-school Baken-Stad en Almeerkans. Naast de 'in-huis trainingen' zijn alle trainingen aangeboden door middel van open inschrijvingen. Zo toonden tijdens de Studie Experience in november (voor jongeren uit het Voortgezet Onderwijs) veel jongeren interesse in de trainingen, wat heeft geresulteerd in 2 trainingen begin december.

11.3. Jonge mantelzorgers / Gewoon Opgroeien

Jonge mantelzorgers zijn kinderen, tieners en jongeren die opgroeien met zorg. Zij hebben te maken met 'zorgen om' of nemen soms ook praktisch zorgtaken op zich voor iemand uit hun directe omgeving. Bijvoorbeeld voor een vader of moeder met autisme of een psychische kwetsbaarheid, of een broer of zus met een beperking of een chronische ziekte. Uit onderzoek is bekend dat het belangrijk is om deze groep in een vroeg stadium te ondersteunen om de mogelijkheid op (psychische) problemen op latere leeftijd te verkleinen of te voorkomen.

De VMCA heeft veel jonge mantelzorgers - zogenoemde 'jozzers' - in beeld en maakt zich hard voor (h)erkenning en begeleiding van deze jonge zorgers.

In 2016 is de VMCA in contact met 449 jonge mantelzorgers. Er is een stijging in het aantal kinderen en jongeren uit gezinnen met meervoudige problematiek; waarin niet alleen de zorg een rol speelt, maar ook problemen als armoede, mishandeling en machteloosheid van de ouder(s) meespelen. De VMCA heeft hierover contact en verwijst door naar andere professionals, zoals het wijkteam, scholen, Humanitas, en andere hulpverleningsinstanties.

Het aanbod voor jonge mantelzorgers bestaat uit ontspannende activiteiten, educatieve activiteiten en maatjescontact. Ontspannende activiteiten hebben voor diverse leeftijdsgroepen in 2016 nog meer dan voorheen tevens een inhoudelijk thema gekregen. Door deze thema's toe te voegen kunnen jonge mantelzorgers naast ontspanning ook spelenderwijs werken aan inzicht in hun dromen en wensen, met thema's als 'veiligheid', 'gevoelens uiten', etc.

Het programma 'Gewoon Opgroeien' omvat drie onderdelen, te weten themabijeenkomsten, individuele gesprekken en maatjescontact. Door middel van contact met een maatje (en door samen dingen te ondernemen) krijgen jonge mantelzorgers persoonlijke aandacht, kunnen zij hun verhaal en gevoelens kwijt en leren zij omgaan met bepaalde situaties.

In 2016 zijn er 8 nieuwe koppels gemaakt. De financiering via het VSB fonds en het Oranje Fonds liep in het laatste kwartaal van 2016 ten einde, wat leidde tot afbouw van de inzet. Begin december werd bekend dat gemeente Almere en het Oranjefonds (specifiek voor de uitvoering van het maatjesproject) de financiering zullen gaan oppakken voor 2017. Dit betekent dat er een doorstart van het project komt.

Via social media is het gemakkelijk om in contact te blijven met jonge mantelzorgers. Zo is er naast een maandelijkse, digitale nieuwsbrief met informatie over activiteiten, een nieuwe Facebookpagina opgezet. Ook werd er vooral door de tieners en de 18+-groep veelvuldig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te whatsapp-en met de consulenten.

In totaal hebben er 117 contacten via WhatsApp plaatsgevonden.

Hoofdstuk 12 De VMCA in de ketenzorg dementie

In de zorg voor mensen met dementie werken in Almere veel organisaties samen om de zorg aan dementerenden integraal aan te pakken. Hierbij is niet alleen goede zorg voor de dementerende van belang. We richten we ons ook op de mantelzorger en doen er alles aan om te voorkomen dat die overbelast raakt.

12.1. De activiteiten

Voor mantelzorgers die intensief zorgen voor iemand met dementie (of een andere vorm van niet aangeboren hersenletsel) organiseert de VMCA verschillende activiteiten gericht op verlichting van de mantelzorger.

Er zijn dit jaar elke 14 dagen 'verwenmiddagen' georganiseerd en 8 diners.

In totaal zijn deze activiteiten door 137 (unieke) mantelzorgers en hulpvragers bezocht.

Voor de diners en de 'verwenmiddagen' geldt, dat de zorgvrager ook welkom is. Voor veel mantelzorgers heeft dit meerwaarde, omdat zij er zo met een gerust hart even tussenuit kunnen en de dementerende als partner wordt gezien en niet als patiënt. Ook het lotgenotencontact wordt als ondersteunend ervaren.

Tevens is er een vriendenkring die bestaat uit mantelzorgers die zorgen voor een dementerende partner of ouder.

12.2. Respijtzorg

VMCA biedt respijtzorg aan mensen met een intensieve zorgvraag via de Intensieve Vrijwillige Thuiszorg (IVT) (beschreven in paragraaf 8.1). Getrainde (en veelal ervaringsdeskundige) vrijwilligers komen een aantal uren per week bij mensen met o.a. dementie thuis, waardoor de mantelzorger (meestal de partner of een familielid) even vrij van zorg/tijd voor zichzelf heeft.

In 2016 is het aantal inzetten gestegen: waren er in 2015 nog 55 koppelingen, in 2016 zijn er 66 inzetten bij dementerende hulpvragers geweest, een stijging van 20%.

12.3. Ontwikkeling

Naar aanleiding van de uitkomsten van het mantelzorgdebat 2015 is respijtzorg op de uitvoeringsagenda mantelzorg van de gemeente Almere geplaatst. De wens van mantelzorgers is om wijkgerichte, flexibel te gebruiken respijtvoorzieningen te hebben in Almere. Vanaf 2017 zal de VMCA hiermee aan de slag gaan in samenwerking en in afstemming met Almeerse partners. Dit aanbod zal behalve voor mensen met dementie en hun mantelzorgers ook toegankelijk zijn voor mensen met een andere zorgvraag en hun mantelzorgers.

Hoofdstuk 13 De bijdrage van de VMCA aan financiële zelfredzaamheid van Almeerders

13.1. Huisbezoeken Armoede Hotspots

Het project Huisbezoeken Armoede Hotspots bestaat drie jaar. Dit achter-de-voordeur project is gericht op inwoners van Almere die moeten rondkomen met een inkomen rond de armoedegrens. Deze groep is vaak afhankelijk van regelingen en voorzieningen om rond te komen.

Het doel van het project is tweeledig: naast het gericht adviseren van de vaak niet gebruikte rechten en regelingen richt het project zich ook op het stimuleren van bewoners tot participatie, zelfredzaamheid en het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid.

In vooraf (door de gemeente) geselecteerde straten bellen de vrijwilligers aan bij bewoners in de wijk om met hen in gesprek te gaan. De bewoners worden door de vrijwilligers geïnformeerd over de financiële regelingen en voorzieningen die op hun situatie van toepassing kunnen zijn. Ook wordt er doorgevraagd op diverse leefgebieden zoals zorg, veiligheid en huisvesting om eventuele hulpvragen op dit gebied te beantwoorden. Na dit gesprek is de bewoner voorzien van gerichte informatie en kan hij zich wenden tot de passende formele of informele instantie. Mocht een bewoner aangeven hierbij hulp nodig te hebben, dan wordt het betrokken wijkteam hierbij ingeschakeld.

In 2016 zijn er in totaal 4 wijken aangedaan, inclusief de Danswijk waarmee in 2015 was gestart. De overige wijken waar huisbezoeken zijn uitgevoerd waren Hoofdstedenbuurt, Poort en Staatsliedenwijk. Hoofdstedenbuurt is geheel afgerond, Poort en Staatsliedenwijk lopen door in 2017.

Bereik

In totaal is er in 2016 bij 1.515 huishoudens aangebeld. Daarvan was in ca. 50% van de gevallen contact met een bewoner en daaropvolgend een gemiddeld gesprekspercentage van in totaal bijna 12% (bewoners waar daadwerkelijk het gesprek mee aangegaan is).

- Er waren minder gesprekken in Danswijk (13%) ten opzichte van de wijken waar reeds is gelopen. Het bereik was echter niet veel lager. Veel bereikte bewoners gaven aan geen interesse te hebben in een gesprek, doordat zij geen financiële problemen (hulpvragen) hadden of reeds gebruik maakten van hulpverlening (en de voorzieningen).
De gesprekken die plaats hebben gevonden betroffen o.a. bewoners die op korte termijn met een daling van het inkomen te maken zouden krijgen. Ook waren er bewoners die behoefte hadden aan een gesprek over voorzieningen die niet gerelateerd waren aan het inkomen. De adviezen waren vooral gericht op het wijkteam, informele hulp van de VMCA en de website Berekenuwrechtplus.nl.
- In Hoofdstedenbuurt is er met 11% van de bewoners een gesprek gevoerd. Bewoners met wie contact is geweest, gaven vooral aan reeds gebruik te maken van voorzieningen. Bij bewoners met wie een gesprek is gevoerd, bleek ook regelmatig dat zij qua inkomensniveau niet in aanmerking komen voor voorzieningen, terwijl dit wellicht wel kwetsbare huishoudens zijn doordat ze bijvoorbeeld alleenstaande ouder zijn, met wisselende inkomens of schulden. Om deze reden is veelal verwezen naar de website BerekenuwrechtPlus.nl voor het geval de situatie in de toekomst zou wijzigen. Ook is vaak gewezen op het bestaan van het wijkteam. Bewoners zijn dan ook veelal preventief voorgelicht over voorzieningen en hulpverlening.
- Ook in Poort gaf het overgrote deel van de bewoners die bereikt waren aan niet geïnteresseerd te zijn in een gesprek. In Poort hebben dan ook minder gesprekken plaatsgevonden dan in de andere wijken het geval was (7%). Veel bewoners gaven als reden op dat het goed gaat (er is voldoende inkomen) en veel bewoners meenden dan ook geen recht te hebben op voorzieningen voor lagere inkomens omdat zij een hoger inkomen hebben (uit werk). Dit kan te maken hebben met het feit dat onder de woningen die in Poort zijn bezocht veel koopwoningen waren en bewoners gemiddeld een hoger inkomen hebben, waardoor zij inderdaad niet voor minimaregelingen in aanmerking komen.

- In Staatsliedenwijk is het gesprekpercentage van 16% het hoogst gebleken van de wijken die in 2016 zijn aangedaan. Kenmerkend voor Staatsliedenwijk is dat de meeste bewoners met wie gesprekken zijn geweest van niet-westerse komaf waren. Zij wonen niet heel lang (of niet lang genoeg) in Nederland om van de gemeentelijke voorzieningen op de hoogte te zijn. Aangezien de meeste bewoners met wie gesproken is aangaven een bijstandsuitkering of aanvullende uitkering te ontvangen, kwamen zij vooral voor minimaregelingen zoals het Woonlastenfonds en Individuele Inkomenstoelage in aanmerking en zijn zij vooral hier naar toe verwezen.

Resultaten

Het gemiddelde bereik van de huishoudens is ten opzichte van 2015 niet afwijkend.

De gespreksresultaten van 2016 liggen wel iets lager dan die van 2015.

In de loop van 2016 is duidelijk geworden dat het informeren over regelingen en voorzieningen, mede door de diversiteit van de verschillende wijken, niet bij alle wijken aanslaat. In Danswijk en Poort waar veel inwoners hogere inkomens en koopwoningen hebben, leek minder behoefte aan een gesprek over inkomensregelingen, terwijl in Staatsliedenwijk, waar veel bewoners van een lager of minimum inkomen rondkomen, vaker gesprekken hebben plaatsgevonden.

Het aantal verwijzingen naar het wijkteam is in 2016 flink toegenomen. Dit komt vooral doordat bewoners voor zowel formele als informele hulp terecht kunnen bij het wijkteam. Bewoners die geadviseerd werden over VLA, Fonds Bijzondere Noden en in sommige gevallen Jeugdsport- en cultuurfonds werden voor het aanvragen van deze voorzieningen verwezen naar het wijkteam. De informele adviezen hadden voornamelijk betrekking op activiteiten van het Gilde en Buren-netwerk, mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk.

Daarnaast is er verwezen naar De Schoor voor activiteiten in de wijk.

Werkwijze aangepast

De werkwijze van Huisbezoeken in Poort is aangepast toen men merkte dat daar minder behoefte aan inkomensondersteuning was. Het gesprek wordt niet zozeer op inkomensondersteuning ingezet, maar meer op bredere participatiemogelijkheden en buurttevredenheid. Ook de brief die vooraf aan de bewoners wordt gegeven is hiervoor aangepast.

Daarnaast is in Poort en Staatsliedenwijk ook via flyers en netwerkcontacten de mogelijkheid geboden aan huishoudens buiten de geselecteerde straten om een huisbezoek aan te vragen.

Vooruitblik

Samen met de gemeente wordt in 2017 gericht gekozen voor wijken waarvan de verwachting is dat de aanpak Armoede Hotspots beter zal aansluiten en waar bewoners een grotere behoefte aan informatie over voorzieningen hebben. Ook zal bij de wijk waar gelopen gaat worden vooraf gericht gekeken worden welke insteek voor die wijk het beste zal aansluiten aan de behoefte.

13.2. Gilde Administratieve adviezen

De vrijwilligers van Administratieve adviezen bieden hulp bij zowel eenmalige als structurele vragen op het gebied van financiën en administratie.

Meer informatie hierover wordt gegeven in hoofdstuk 15, Gilde Almere.

Hoofdstuk 14 Aanpak laaggeletterdheid (Taal in Huis)

Het project 'Taal in Huis' maakt deel uit van een samenwerkingsverband met diverse partnerorganisaties op het gebied van bestrijding laaggeletterdheid in de gemeente Almere.

'Taal in Huis' is een één-op-één begeleidingstraject, waarbij een (getrainde) taalvrijwilliger en een deelnemer eenmaal per week afspreken bij de deelnemer thuis of bij bijvoorbeeld de bibliotheek of het buurthuis.

Doel van het traject is deelnemers met een taalhulpvraag zó te begeleiden, dat ze hun doelstelling binnen een jaar kunnen behalen. Deelnemers bepalen zelf hun leerdoel, en de taalvrijwilligers begeleiden hen hierbij door materialen te gebruiken die binnen de context en de leervraag van de deelnemer passen. Daarnaast gebruiken taalvrijwilligers coaching methodes die gericht zijn op afnemende sturing. De deelnemer vult een vragenlijst in (op het gebied van sociale inclusie) bij de start en na afloop van het traject. Deelnemers geven zelf een bepaald cijfer aan een uitspraak over taal of hun sociale leven. Door deze lijsten naast elkaar te leggen en deze vervolgens samen met de deelnemer te bekijken, realiseert hij of zij zich hoeveel vooruitgang er bereikt is.

Deelnemers

Deelnemers melden zich zelf of komen via het netwerk, zoals wijkteams of basisscholen. Ook wordt er actief gezocht naar deelnemers. NT1-ers (mensen voor wie Nederlands de moedertaal is) zijn lastiger te vinden, hiervoor is er zeer intensief geworven.

Na ruim een jaar hebben de eerste deelnemers hun traject afgerond, maar ook nog lopende koppelingen hebben al de nodige successen opgeleverd: Eén NT1-deelnemer is overgestapt naar een avondgroep bij het ROC. Twee deelnemers zullen deze stap rond maart 2017 gaan zetten.

Zes deelnemers hebben een (betere) baan gevonden, twee deelnemers zijn doorgestroomd naar een andere vorm van vervolgonderwijs, twee deelnemers zijn vrijwilligerswerk gaan doen en zes deelnemers zijn in contact gebracht met het wijkteam of gestart met een cursus bij het buurtcentrum.

Enkele deelnemers zijn tijdelijk gestopt, omdat ze een baby kregen of in grote persoonlijke problemen zaten. Anderen zijn uiteindelijk helemaal niet gestart of zijn definitief gestopt met het traject.

Als het gaat om NT2-ers (mensen voor wie Nederlands niet de moedertaal is), zien we veel aanvragen van mensen die analfabeet of niet-ingeburgerd zijn. Ook komen er regelmatig aanvragen van mensen die nog geen Nederlands spreken, maar niet inburgeringsplichtig zijn, zoals Europeanen. Enkele aanvragers zijn vanuit Marokko of Zuid-Amerika naar Spanje gekomen. Hier hebben zij een Spaans paspoort gekregen. Inburgeraars worden direct doorverwezen naar aanbieders met een keurmerk, analfabeten krijgen een doorverwijzing naar het ROC (helaas is er weinig aanbod voor geïsoleerde mensen die analfabeet zijn).

Vrijwilligers

Aan het begin van het jaar heeft een advertentie veel vrijwilligers opgeleverd. In de loop van het jaar zijn er regelmatig vrijwilligers bijgekomen, maar ook afgevallen. Vrijwilligers vinden 'Taal in Huis' voornamelijk via de Vrijwilligers Vacaturebank. Vrijwilligers volgen, na een gedegen intakegesprek, een basistraining van de Stichting Lezen en Schrijven, gegeven door de VMCA-coördinator.

Als vrijwilligers stoppen is dat meestal omdat ze een baan hebben gevonden, door veranderde persoonlijke omstandigheden of omdat ze een andere verwachting hadden van de begeleiding. Om dit laatste te voorkomen, wordt er tijdens basistrainingen nog meer aandacht besteed aan motivatie, oplossingsgericht coachen en verwachtingen. Ook zijn er workshops voor vrijwilligers op dit gebied georganiseerd en draait er een aantal intervisiegroepjes. Taalvrijwilligers zijn over het algemeen zeer sociale en betrokken personen. Hun valkuil hierbij is, dat ze soms (te) veel van de deelnemer verwachten of dat ze verstrikt raken in diens persoonlijke problemen. Goede begeleiding, ook op didactisch gebied, is zeer belangrijk.

Hoofdstuk 15 Gilde Almere

15.1. Algemeen

Het Gilde is een vrijwilligersgroep en bestaat grotendeels uit vijftigplussers. Deze Almeerders hebben een schat aan kennis en ervaring en willen deze graag delen met anderen. Het Gilde biedt hulp en ondersteuning op diverse gebieden.

15.2. Computerhulp

Computerhulp bestaat uit ervaren vrijwilligers die hulp bieden bij computervragen en -problemen van allerlei aard. De vrijwilligers bezoeken de hulpvragers thuis.

Het aantal aanvragers en bemiddelingen is ongeveer gelijk gebleven op 107.

De uitrol van Windows 10 heeft niet geleid tot meer probleemmeldingen en ook zijn er, ondanks extra PR hiervoor, weinig aanvragen voor hulp bij gebruik van een tablet of mobieltje binnengekomen.

15.3. Administratieve adviezen

De vrijwilligers van de Werkgroep Administratieve adviezen geven hulp aan mensen met problemen bij administratie of financiën en helpen bij de belastingaangifte.

Het aantal aanvragen en het aantal vrijwilligers is dit jaar ongeveer gelijk gebleven. Er zijn zowel incidentele hulpvragen (ruim 200) alsook structurele inzetten bij een kleine 100 hulpvragers. Met vier wijkteams is samenwerking geweest voor de belastingaangiftes. Mogelijk kan er in de toekomst voor de belastingaangiftes worden samengewerkt met de bibliotheek. Hiervoor is op uitnodiging van de Nieuwe Bibliotheek Almere een kennismakingsbijeenkomst bezocht.

15.4. SamenSprak

Anderstalige inwoners van Almere die hun spreekvaardigheid willen verbeteren, ook na of tijdens hun inburgeringscursus, kunnen terecht bij SamenSprak. Eén-op-één wordt wekelijks met een vrijwilliger het Nederlands geoefend. De vrijwilliger en de anderstalige bepalen in onderling overleg waar, wanneer en waarover gesproken wordt. Het aantal deelnemers blijft onverminderd hoog: 150 anderstaligen zijn geholpen bij het oefenen van de spreekvaardigheid in het Nederlands.

15.5. Correctiehulp

Het blijkt voor sommige mensen moeilijk een officieel document, zoals (sollicitatie)brieven, scripties, verslagen, etc., te schrijven zonder stijl- en/of taalfouten. Vrijwilligers kunnen hierbij helpen.

Het aantal hulpvragers, veelal studenten, is dit jaar 21. In 2015 was dit 25.

15.6. Coach4you

Coach4you is een preventief mentorproject dat zich richt op leerlingen die moeite hebben om de overstap van de basisschool naar het voortgezet onderwijs te maken. Vrijwillige coaches ondersteunen zowel de leerling als de ouders. Een koppelingstraject duurt ongeveer één tot anderhalf jaar. Het aantal kinderen dat hier gebruik van maakt is licht gestegen.

In 2016 zijn er 36 koppelingen ten opzichte van 31 in 2015.

Aan de vrijwilligers wordt bij de start van hun inzet een gedegen basistraining gegeven en daarnaast zowel persoonlijke als groepsbegeleiding (intervisie). Dit gebeurt door vrijwillige coördinatoren. Ook de netwerkcontacten en de werving en intake van de deelnemers gebeurt door deze vrijwilligers.

15.7. Wandelingen

Het Gilde heeft diverse vrijwilligers die als stadsgidsen wandelaars leiden door diverse wijken in de stad. Zij fungeren ook als gids voor de VVV Almere. Het aantal wandelaars is ten opzichte van 2015 met ruim 20% toegenomen naar maar liefst ruim 600 deelnemers.

Hoofdstuk 16 De resultaten

Hoofdstuk	Project		
	ALGEMEEN		
	Totaal aantal vrijwilligers binnen de VMCA	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Structureel	1.201	1.183
	Incidenteel	272	665
3	Sociale samenhang en maatschappelijke participatie in de wijken		
3.1	Burennetwerk	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	456	464
	Aantal actieve vrijwilligers per 31-12	306	387
	Aantal nieuwe vrijwilligers	100	149
	Aantal gestopte vrijwilligers	150	77
	Aantal bemiddelaars op 31-12 (vrijwilligers)	13	12
	Hulpvragers		
	Totaal aantal hulpvragers	685	691
	Nieuwe hulpvragers	393	403
	Hulpvragen en bemiddelingen		
	Totaal aantal hulpvragen	1.413	1.512
	Aantal bemiddelingen	1.083	1.138
	Verrichtingen		
	Totaal aantal verrichtingen	16.595	15.859
	Vriendschappelijk huisbezoek	5.056	5.600
	Wandelhulp (incl. wandelprojecten)	4.742	4.515
	Begeleiding arts/instaties	127	95
	Boodschappen	2.493	3.002
	Klusjes	255	360
	Tuinen	1.046	882
	(Begeleiding) vervoer binnen Almere	509	400
	(Begeleiding) vervoer buiten Almere	44	4
	Vervoer kinderen	124	24
	Knoppenhulp	57	31
	Scootmobielaanvragen	969	464
	Administratie	164	78
	Computerles beginners	84	24
	Fietsmaatje	268	64
	Spelletjes	44	12
	Bibliotheekboeken ruilen	4	
	Enveloppen vullen	16	
	Helpen Nederlandse taal	9	
	Hond uitlaten	539	
	Sportmaatje	12	
	Tolken inzet	33	
	Diversen	274	220
	Wandelprojecten		
	Totaal aantal wandelingen	2.080	2.080
3.2	Maatschappelijke begeleiding vluchtelingen	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	14	12
	Vluchtelingen		
	Aantal nieuw aangemelde vluchtelingen	143	89
	waarvan volwassenen	79	
	waarvan kinderen	64	

Resultaten hoofdstuk 4: De VMCA in de wijkteams

Totaal VMCA en Schoor												2016
Totaal 2016	Totaal aantal personen met verbinding Welzijn	Is vrijwilliger (geworden)	Is actieve buurtbewoner (geworden)	Is actieve wijkteamvrijwilliger geworden	Doorverwezen naar een voorliggende collectieve voorziening	Doorverwezen naar voorliggende individuele voorziening	Doorverwezen naar formele voorziening (met indicatie)	Mantelzorg ontvangen	Mantelzorg gaan geven	Is hier sprake van activering en/of preventie	Aantal collectieven opgezet/uitgebreid	Aantal bezoekers adm. Spreekuur
West												
Stedenwijk	167	17	16	7	60	62	12	3	1	116	37	49
Stad Midden	366	37	23	10	199	65	22	8	3	302	15	490
Literatuurwijk	156	42	32	6	60	45	14	18	15	137	19	145
Noorderplassen	80	33	21	8	28	10	7	3	9	61	11	22
Muziekwijk	204	22	37	11	146	77	20	46	18	125	17	319
Poort Haven												
Poort	258	26	44	9	113	16	5	4	4	45	40	28
Haven Binnen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Haven Buiten	245	64	27	15	117	86	24	19	23	172	32	119
Oost												
Tussen de Vaarten	180	57	22	32	48	22	14	7	5	99	7	210
Filmwijk	193	16	35	9	47	44	33	8	6	102	18	112
Waterwijk/Verzetswijk	125	28	2	14	37	15	7	7	18	68	33	90
Danswijk/Parkwijk	123	36	26	14	47	20	5	3	6	55	32	119
Buiten												
Buiten Midden	148	37	21	13	70	43	23	18	14	73	22	46
Buiten Noordwest	170	20	29	3	82	24	24	7	6	100	13	8
Buiten Oost	135	31	12	4	20	18	5	5	12	127	19	77
Zuidwest	125	15	8	6	55	51	11	5	2	68	7	71
Totaal	2675	481	355	161	1129	598	226	161	142	1650	322	1905

Hoofdstuk	Project		
5	De VMCA versterkt en ontwikkelt het vrijwilligerswerk in Almere		
5.1	Informatie en advies	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal unieke organisaties info/advies/ondersteuning gegeven	132	138
	Totaal aantal contacten met organisaties	807	681
	Aantal nieuwsbrieven	9	9
	Voorlichtingsbijeenkomsten		
	Aantal bijeenkomsten	20	29
	Totaal aantal deelnemers	200	225
5.2	PR en wervingsactiviteiten	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal bijeenkomsten	11	9
5.3	Vrijwilligersraad	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal panelleden	30	
	Aantal raadsleden	5	
6	Meer Almeerders doen vrijwilligerswerk		
6.1	Vrijwilligers Vacaturebank / FreeFlex	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Nieuw aangeboden vacatures	382	416
	-waarvan structureel	303	359
		79	57
	Aantal vacatures per 31-12	352	677
	Totaal aantal aangeboden vacatures	1059	847
	Totaal aantal bezoekers	132	174
	Totaal aantal digitaal bekeken vacatures	61.162	63.881
	Aantal geabonneerden Vacatureservice	591	523
6.2	De organisatie van bedrijfsklussen / FreeFlex	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Totaal aantal klussen	13	22
	Totaal aantal bemiddelde vrijwilligers	272	218
	Nieuw aangeboden tijdelijke vacatures (tot max. 6 maanden)	79	57
	Aantal tijdelijke vacatures per 31-12	67	
6.3	Divers Talent	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal aanmeldingen	50	52
	Aantal intakes	46	43
	-in traject na intake	25	23
	-alleen intake- en begeleidingsgesprek (zelfredzaam)	20	20
	-lopende bemiddelingen	0	4
	Aantal voortijdig gestopt	1	0
	Aantal bemiddelingen naar vrijwilligerswerk	36	32
6.5	Aandacht voor elkaar	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal intakes potentiële deelnemers	17	35
	Aantal deelnemers ingestroomd	12	27
	Aantal gegeven trainingen	2	2
	Aantal deelnemers getraind door VMCA	8	23
	Aantal bemiddeld	7	16
	Aantal nog lopende bemiddelingen	1	7
6.6	Talenten Samen Benutten	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Deelnemers		
	Aantal deelnemers bij start training	21	
	Aantal deelnemers training afgerond	19	
	Aantal bemiddeld naar vrijwilligerswerk	9	
	- waarvan voortijdig gestopt	4	
	Aantal voortijdig afgehaakt	9	
	Aantal nog in traject	1	
	Organisaties		
	Aantal deelnemers inspiratiebijeenkomst	9	22
	Aantal deelnemers workshop	4	
6.7	Website www.vmca.nl	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Gemiddeld aantal bezoekers per maand	3.349	3.979
	-waarvan unieke bezoekers	1.855	2.455
	Aantal paginaweergaven	372.643	375.872
7	Scholing van Almeerse vrijwilligers		
7.1	Vrijwilligersacademie Almere	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal aangeboden workshops/trainingen	133	143
	-waarvan georganiseerd door/via VMCA	22	19
	-waarvan georganiseerd door externen	112	124
	Aantal deelnemers	564	584
	-bij aanbod VMCA	240	179
	-bij aanbod externen	324	405

Hoofdstuk	Project		
8	Iedereen doet mee en zo nodig is er een vangnet		
8.1 / 8.2	Intensieve Vrijwillige Thuishulp (IVT) en Buddyzorg	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	160	162
	-waarvan studenten	24	27
	Vrijwilligers per 31-12	115	109
	-waarvan studenten	12	11
	Nieuwe vrijwilligers	54	51
	-waarvan studenten	14	12
	Vrijwilligers gestopt	43	53
	- i.v.m. einde stage	12	16
	Aantal vrijwilligers VPTZ (Vrijw. Palliatieve Terminale Zorg)	35	37
	Vrijwilligers VPTZ per 31-12	31	31
	Hulpvragers		
	Totaal aantal hulpvragers	264	262
	Aantal nieuwe hulpvragers	126	115
	Chronisch zieken	85	83
	Niet aangeboren hersenletsel (NAH)	54	53
	Dementerenden	88	88
	Terminale patiënt/buddy voor kanker	37	38
	Aantal cliënten die hulp hebben ontvangen	214	194
	-waarvan chronisch zieken	73	64
	-waarvan niet aangeboren hersenletsel (NAH)	43	42
	-waarvan dementerenden	66	55
	-waarvan terminale patiënt/buddy voor kanker	32	33
	Uren hulpinzet		
	Totaal aantal hulpuren	23.860	23.352
	Chronisch zieken	8.560	9.040
	Niet aangeboren hersenletsel (NAH)	5.596	5.224
	Dementerenden	7.180	6.964
	Terminale patiënt/buddy voor kanker	2.524	2.124
	Koppelingen		
	Totaal aantal koppelingen	256	231
	Aantal nieuwe koppelingen	154	115
	-waarvan bij nieuwe cliënten	119	78
	-waarvan bij bestaande cliënten	35	37
8.3	Vriendschap op Maat	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	80	84
	Vrijwilligers per 31-12	49	57
	Potentieel nieuwe vrijwilligers	36	53
	Nieuwe vrijwilligers	23	35
	Gestopte vrijwilligers	31	26
	Hulpvragers / deelnemers		
	Totaal aantal hulpvragers	118	130
	Potentieel nieuwe hulpvragers	46	48
	Aantal hulpvragers uitgestroomd	30	30
	Hulpvragers per 31-12	88	115
	Hulpvragers op wachtlijst	64	42
	Koppelingen		
	Totaal aantal koppels	91	119
	Nieuwe koppels	36	53
	Ontkoppelde koppels	38	53
	Koppels per 31-12	53	66
	Telefonisch contact		
	Totaal aantal koppels	4	7
	Nieuwe koppels	1	4
	Ontkoppelde koppels	3	5
	Koppels per 31-12	2	2
	Groepscontacten		
	Totaal aantal groepen	2	3
	Nieuwe groepen	1	1
	Ontkoppelde groepen	0	1
	Groepen per 31-12	2	2
	Aantal hulpvragers binnen groepen per 31-12	7	11
	Overige bemiddelingen*	5	7
	* Vallen niet direct onder VoM, zoals ondersteuning bezoek broer client; wekelijks post client; ondersteuning vervoer client; client gaat grasmaaien in zomermaanden.		
	- waarvan structureel	3	4
	- waarvan incidenteel	2	3

Hoofdstuk	Project		
8.4	Versterk je netwerk	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	33	38
	Vrijwilligers per 31-12	20	29
	Nieuwe vrijwilligers	5	9
	Gestopte vrijwilligers	13	9
	Hulpvragers / deelnemers		
	Totaal aantal hulpvragers	22	37
	Nieuwe hulpvragers	9	24
	Uitgeschreven hulpvragers	12	23
	Hulpvragers op 31-12	10	14
	Koppelingen		
	Totaal aantal koppels	21	29
	Nieuwe koppels	9	18
	Ontkoppelde koppels	11	16
	Koppels per 31-12	10	13
8.5	Super Cool!	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	65	37
	- waarvan via deelnemende sportverenigingen	29	
	- waarvan specifiek voor super COOL (verhuizen mee met de activiteiten van de deelnemende verenigingen)	25	
	- waarvan stagiaires	11	14
	Aantal vrijwilligers per 31-12	49	26
	'- waarvan via deelnemende sportverenigingen	27	
	'- waarvan specifiek voor super COOL	16	
	- waarvan stagiaires	6	5
	Deelnemers		
	Totaal aantal unieke deelnemers	75	45
	-waaran structureel	32	19
	-waaran incidenteel	43	26
	Aantal unieke deelnemers bij darten	18	
	Aantal unieke deelnemers bij karate	15	
	Aantal unieke deelnemers bij skeeleren	33	
	Aantal unieke deelnemers bij atletiek	34	
	Aantal unieke deelnemers bij wandelen	35	
	Aantal unieke deelnemers bij fietsen	30	
	Aantal unieke deelnemers bij schaatsen	25	
	Aantal deelnemers per 31-12	32	19
	Koppelingen		
	Totaal aantal maatjeskoppels	23	19
	Gestopte bemiddelingen	9	4
	Aantal koppelingen per 31-12	14	15
9	Maatwerk		
9.1	Talent in de buurt	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal aanmeldingen/intakes	31	19
	-aantal bemiddelingen naar vrijwilligerswerk	29	15
	-aantal lopende bemiddelingen	0	0
	Aantal afgesloten trajecten, incl. bemiddelingen	31	19
9.2	Vriendenkringen	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	24	19
	Vrijwilligers per 31-12	14	19
	Nieuwe vrijwilligers	5	6
	Gestopte vrijwilligers	10	1
	Hulpvragers / deelnemers		
	Totaal aantal hulpvragers	246	222
	Nieuwe hulpvragers	77	89
	Uitgeschreven hulpvragers	75	15
	Hulpvragers per 31-12	171	169
	Wachlijst	42	50
	Koppelingen		
	Totaal aantal vriendenkringen	36	20
	Nieuwe vriendenkringen	16	8
	Gestopte vriendenkringen	14	1
	Waarvan zelfstandig verder	9	
	Vriendenkringen per 31-12	22	20
	Totaal aantal deelnemers aan Vriendenkringen	196	119
	Aantal deelnemers aan Vriendenkringen per 31-12	121	119
	Aantal koppelingen van duo's (zonder vrijwilliger)	7	8

10	Expertisecentrum mantelzorg		
10.1	Vinden	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Totaal aantal mantelzorgers	3.058	2.278
	-waarvan jonge mantelzorgers	449	387
	Aantal nieuwe mantelzorgers	1.107	1.039
	-waarvan binnengekomen via mantelzorgwaardering	728	652
	-waarvan jonge mantelzorgers	66	119
	Aantal ex-mantelzorgers	45	19
10.2	Versterken	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Individuele ondersteuning volwassen mz (aantal contactmomenten)	1.799	1.739
	Individuele ondersteuning jonge mz (aantal contactmomenten)	664	734
	Aantal contacten via activiteiten jonge mantelzorgers in categorie versterken	163	nvt
	Totaal aantal contacten met deelnemers via cursussen (volwassen en jonge mantelzorgers)	266	362
	waarvan uniek: 50		waarvan uniek: 75
	Aantal deelnemers aan Cursus Time Management (voorheen In Balans) * -cursus bestaat uit 6 dagdelen	16	21
	Aantal deelnemers aan Cursus NAH * -cursus bestaat uit 6 dagdelen	18	20
	Aantal deelnemers aan Autismore training jonge mantelzorgers -training bestaat uit 4 dagdelen	3	
	Aantal deelnemers aan Geluuskoffer-training jonge mantelzorgers -training bestaat uit 6 dagdelen	5	7
	Aantal deelnemers aan voorlichting mantelzorg op cursus Omgaan met dementie	8	
	Aantal deelnemers aan Podium NAH (mz + zv) voorheen gespreksgroep	109	98
	Aantal deelnemers aan Podium (partners met) ASS (mz + zv) voorheen gespreksgroep	48	44
	Aantal deelnemers aan Podium Dementie voorheen gespreksgroep	34	nvt
	Aantal deelnemers aan Podium GGZ/Psychiatrie	25	nvt
	Aantal deelnemers aan Inspiratiemiddag/-avond of Themabijeenkomst	204	99
	Aantal deelnemers aan Bijeenkomst Na-de-Zorg	4	8
10.3	Verlichten	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal contacten via activiteiten met mz in de categorie verlichten	1.171	nvt
	Aantal contacten via activiteiten jonge mantelzorgers in categorie verlichten (*in 2015 alles bij elkaar geteld)	230	598 *
	Aantal aanvragen Mantelzorgwaardering	1.843	965
	Aantal aanvragen Woonurgentie	nvt	10
	Aantal aanvragen bewijs van Inschrijving HHT (vanaf april 2016)	228	nvt
	waarvan daadwerkelijke gebruikers HHT	145	nvt
	Tijd voor jezelf (voorheen vrij-van-zorg) (aantal bezoekers)	53	198
	Dag van de Mantelzorg (aantal volwassen deelnemers)	357	286
	Dag van de Mantelzorg (aantal jonge mantelzorgers)	55	61
	Samen erop uit (voorheen verwenmiddag) NAH en Dementie (aantal bezoekers mz + zv)	346	300
	waarvan uniek: 49		waarvan uniek: 99
	Samen aan tafel (voorheen verwendiner) NAH en Dementie (aantal bezoekers mz + zv)	415	254
	waarvan uniek: 88		waarvan uniek: 79
	Activiteiten GGZ (aantal bezoekers)	nvt	80
10.4	Verbinden	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal contacten via activiteiten met mz in de categorie verbinden	228	nvt
	Aantal contacten via activiteiten jonge mantelzorgers in categorie verbinden	58	nvt
	Vragen externen	51	49
	Voorlichting op locatie/presentaties (totaal aantal bezoekers)	62	48
	Mantelzorgdebat(aantal bezoekers mz, profs en vw)	74	50
	Alzheimer café	32	87
	Autisme café	15	123
	NAH ontmoetingspunt (café) (vanaf 2016)	10	nvt
	Parkinson café	35	11
	Panelgesprek met mantelzorgers over respijtzorg in samenwerking met Mezzo	12	

Hoofdstuk	Project		
11	Ontwikkeling van Almeerse kinderen en jongeren		
11.1	Matching Talents	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers/coaches		
	Totaal aantal vrijwilligers	74	108
	Aantal vrijwilligers /coaches per 31-12	59	65
	Aantal nieuwe vrijwilligers / coaches	19	27
	Aantal gestopte vrijwilligers / coaches	25	44
	Jongeren		
	Totaal aantal jongeren	86	59
	Aantal nieuw aangemelde jongeren	54	
	Aantal ingestroomde jongeren	43	43
	Aantal jongeren wel intake niet gekoppeld	11	
	- waarvan verwezen i.v.m lopende problematiek	1	
	- waarvan gebrek motivatie	10	
	Aantal jongeren uitgestroomd	33	42
	-waarvan succesvol: doelstellingen behaald	18	15
	-waarvan doorverwezen	3	5
	-waarvan tussentijds gestopt (bijv. door niet nakomen van afspraken etc.)	12	22
	Koppels		
	Totaal aantal koppels	75	60
	Aantal koppels per 31-12	37	35
11.2	Groepstrainingen	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Aantal groepstrainingen	13	7
	Aantal aangemelde deelnemers	100	61
	Aantal definitieve deelnemers	85	34
	Aantal vrijwillige trainers (Train-de-trainer cursus afgerond)	11	10
11.3	Jonge mantelzorgers / Gewoon Opgroeien	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	20	21
	Aantal vrijwilligers per 31-12 *project in 2016 tijdelijk gestopt	0	15
	Totaal aantal stagiaires	15	26
	Hulpvragers		
	Totaal aantal hulpvragen	30	55
	Koppelingen		
	Totaal aantal bemiddelingen	8	31
	Gestopte bemiddelingen	7	23
	Aantal kinderen op de wachtlijst per 31-12	nvt	8
13	De bijdrage van de VMCA aan financiële zelfredzaamheid van Almeerders		
13.1	Huisbezoeken Armoede Hotspots	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	18	17
	Aantal vrijwilligers per 31-12	11	10
	Aantal nieuwe vrijwilligers	11	9
	Aantal gestopte vrijwilligers	11	7
	Huishoudens		
	Totaal aantal huishoudens aangeboden	1.515	899
	Aantal bereikte huishoudens	703	
	Aantal huishoudens gesprekken gevoerd	160	149

Hoofdstuk	Project		
14	Aanpak laaggeletterdheid		
14	Taal in Huis (laaggeletterdheid)	Behaald in 2016	Behaald in 2015
	Vrijwilligers		
	Totaal aantal vrijwilligers	59	35
	Vrijwilligers per 31-12	38	33
	Nieuwe vrijwilligers	26	35
	Gestopte vrijwilligers	21	2
	Hulpvragers / deelnemers		
	Totaal aantal hulpvragers	59	25
	Nieuwe hulpvragers	37	25
	Aantal uitgestroomde hulpvragers	19	
	Hulpvragers per 31-12	40	25
	Koppelingen		
	Aantal koppelingen	44	17
	Nog te koppelen	2	8
15	Gilde Almere	Behaald in 2016	Behaald in 2015
15.1	Algemeen		
	Aantal aanbieders/vrijwilligers per 31-12	129	143
15.2	Computerhulp		
	Aantal vrijwilligers	10	11
	Aantal aanvragers	81	87
	Aantal verrichtingen	107	114
15.3	Administratieve adviezen		
	Aantal vrijwilligers	25	26
	Aantal aanvragers	219	226
	Aantal verrichtingen	229	318
	Aantal 'vaste' aanvragers (frequente contacten)	95	90
	Aantal bezoeken bij 'vaste' aanvragers (frequente bezoekers)	635	748
15.4	SamenSprak		
	Aantal vrijwilligers	54	64
	Aantal deelnemers	150	155
15.5	Correctiehulp		
	Aantal vrijwilligers	11	13
	Aantal aanvragers	21	25
15.6	Coach4you		
	Aantal vrijwilligers	21	17
	Aantal nieuw gekoppelde jongeren	21	15
	Totaal aantal gekoppelde jongeren	36	31
	Aantal koppels per 31-12	16	15
15.7	Wandelingen		
	Aantal vrijwilligers	9	8
	Aantal deelnemers	614	498